

SBORNÍK VÍTĚZNÝCH PRACÍ
VII. ROČNÍKU LITERÁRNÍ SOUTĚŽE
PRO DĚTI A MLÁDEŽ

2024|2025

SBORNÍK VÍTĚZNÝCH PRACÍ
VII. ROČNÍKU LITERÁRNÍ SOUTĚŽE
PRO DĚTI A MLÁDEŽ

CENA IVONY BŘEZINOVÉ

NA TÉMA:

BLACKOUT

Sborník vítězných prací
VII. ročníku literární soutěže pro děti a mládež
Cena Ivony Březinové

na téma:

Blackout

Kolektiv autorů

Editor: Vladimír Havelka

Jazyková korektura: Lucie Bednářová

Odborný konzultant: Mgr. Markéta Dočekalová

Grafická úprava, sazba: Atelier Havelka

Vytiskla tiskárna ŽAKET

Pro Nadační fond Gabrielis

vydalo v roce 2025 nakladatelství Refot

v nákladu 200 kusů.

Vydání první.

Texty byly ponechány v původní podobě, v jaké byly do soutěže přihlášeny, a nebylo do nich nijak slohově zasahováno.

ISBN 978-80-907713-6-9

© 2025 Nadační fond Gabrielis

www.psanipomaha.cz

*Představte si, co by se stalo, kdyby všechno zhaslo?
Světla, stroje, technologie... Nebo vaše myšlenky?
Jak se vypořádat s tím, že se najednou vše zastaví a ponoří do temné
hlubiny, kde čas i prostor ztrácejí své pevné kontury?*

*Blackout není jen výpadek elektrického proudu, ale i moment,
kdy realita začne ztrácet smysl. Je to chvíle nejistoty, strachu, prázdnoty,
ale možná i nových možností...*

*Sedmý ročník soutěže vás vybídl vstoupit do temnoty, kde každý krok,
každé zašeptané slovo, každá myšlenka může být poslední.*

Jaké příběhy se vynoří ze tmy?

Co se stane, když se vše začne nořit do ticha a náhle...

*Nadační fond Gabrielis vyhlásil v rámci svého projektu
Psaní pomáhá VII. ročník literární soutěže Cena Ivony Březinové,
tematicky se zabývající křehkostí současného světa, přímo závislého
na elektrickém proudu. Letos v červenci jsme si takový malý "blackout"
nečekaně vyzkoušeli i na části našeho území. Sice šlo jen o pár hodin,
ale i tak to byl pro mnohé zajímavý zážitek plný nečekaných komplikací.*

*Připomnělo nám to tak, že jde o mnohem bližší problém,
než by se mohlo na první pohled zdát.*

*Jaké příběhy na toto téma si pro nás připravili ti nejlepší účastníci
sedmého ročníku této soutěže, máte příležitost si přečíst v tomto sborníku.*

Ponořte se s námi do temnoty plné inspirace...

Gabriel Izsák
předseda NF Gabrielis

Praha, září 2025

OBSAH

ÚVODNÍ SLOVO Ivona Březinová	8
VÍTĚZNÉ PRÁCE V KATEGORII 10–14 LET	11
ČERNÁ ZLODĚJKA Anna Marie Dorociaková	12
PŘÍBĚH OLI A JEJÍHO SVĚTA Kateřina Friedbergerová	16
MIRIAM Ella Ruth Göltner	20
TAM, KDE KONČÍ SVĚTLO Tereza Koutová	24
TEMNOTA Jakub Lupač	27
MELANCHOLICKÁ SERENÁDA Eva Martínková	29
SVĚTLO V TEMNOTĚ Sofie Pěťvalská	32
UVĚDOMĚNÍ Nela Pillerová	35
KATASTROFA S VELKÝM K Anna Severýnová	40
TICHO PO SIGNÁLU Nikola Šrámková	42

VÍTEZNÉ PRÁCE V KATEGORII 15–18 LET	47
NEVIDITELNÁ MINULOST Denisa Běhalová	48
NA VLNÁCH SLUNEČNÍ BOUŘE Eliška Berková	52
BLACKOUT Klára Herčíková	57
NEVYHNUTELNÁ ODPLATA Jana Kudláčková	59
TŘINÁCT Rozálie Lévyová	62
PROJEKT PP26 Anna Macková	64
JEN PÁR MINUT Adéla Majerová	67
KROK, DVA, TŘI Lucie Paterová	70
BLACKOUT Barbora Račáková	71
V ZÁŘI TMY Klára Špolcová	74
SLOVO PŘEDSEDKYNĚ POROTY Markéta Dočekalová	78
SLOŽENÍ POROTY	80

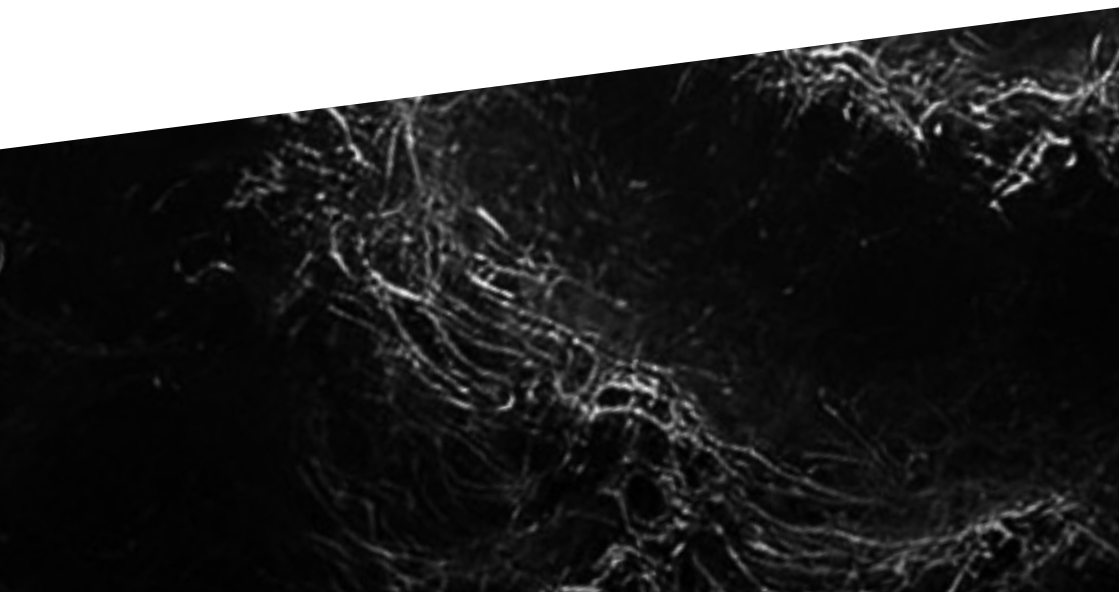
ÚVODNÍ SLOVO

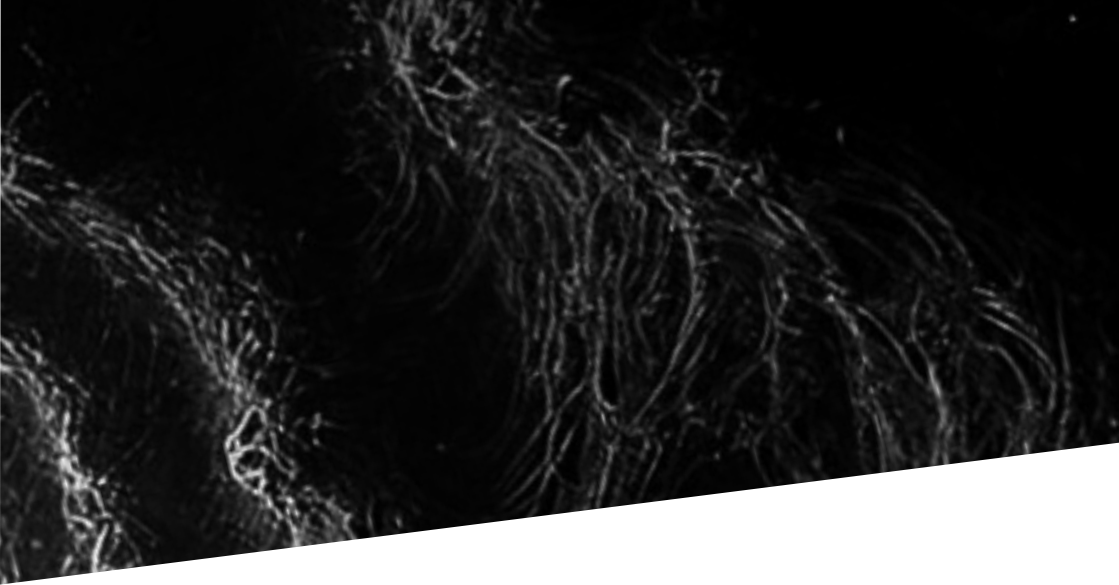
Vážení čtenáři, milí přátelé příběhů!

Sedmička je prý šťastné číslo. Pro dvacítku soutěžících sedmý ročník literární soutěže pořádaný Nadačním fondem Gabrielis dozajista šťastný byl. Jejich vítězné práce si můžete přečíst v tomto sborníku. Ovšem dostat se mezi dvacet nejlepších nevyžaduje jen štěstí, ale i talent, úsilí, sebekázeň a odvalu.

My, pro které je psaní radostnou posedlostí, však pocity štěstí zažíváme už během procesu psaní. A když se nám text podaří dokončit k naší spokojenosti, je příliv příjemných pocitů o to silnější. Proto pište dál. Pište i vy, kteří jste zatím nikdy nevyhráli. Pište pro radost z tvoření. Vždyť šťastnými se stáváme už jen tím, že jsme schopni popsat své radosti a vypsat se z bolestí, strachů i temných myšlenek.

Letošní ročník byl už z podstaty zadání temnější než všechny předešlé. Blackout je v našich představách něčím, co nás vypne, znehybní, znejistí a ohrozí. Tma však má spousty podob. Od vlídného smrákání v sametově černé ticho kolem nás až k náhlému zhasnutí, které je signálem k odpočinku. Jenže ve tmě může číhat i nebezpečí. Obrání o jeden ze smyslů se cítíme zranitelnějšími. Neviděné je navíc v našich představách často černější a strašidelnější než skutečnost.

A co teprve když je to pomyslné cvaknutí vypínače nedobrovolné. Co když zasáhne nejen náš byt, ulici, město... ale celý okolní svět, který známe. A tma trvá a trvá. Otřásá zaběhlými jistotami i za bílého dne a zasahuje do nejjednodušších principů fungování našeho života. Neptáme se po příčinách, mohou jich být stovky. Ptáme se sami sebe, jestli dokážeme znovu rozsvítit. Nebo... jestli dokážeme žít ve tmě.

Tma však nemusí být jen kolem nás, ale i v nás. Zahlcuje nás černými myšlenkami, nutkavými představami, vtíravými pocity selhání. V takových nocích uprostřed dne pak bojujeme sami se sebou a toužebně vyhlížíme, kdy se v naší mysli opět rozední.

Někdy je dobré ponořit se do tmy, do ticha, do nicnedělání. Odstříhnout se od všech zářících, blikajících, bzučících, zvonících a tikajících zlodějů času a aspoň na chvíli si dopřát terapii tmou. A pak, až se pořádně nadechnete, rozsvítíte lampičku a začtete se do příběhů, které právě držíte v ruce.

Ivona Březinová

**CENA IVONY BŘEZINOVÉ
2025**

**VÍTĚZNÉ PRÁCE V KATEGORII
10-14 LET**

ČERNÁ ZLODĚJKA

ANNA MARIE DOROCIÁKOVÁ

„Takže?“

„Kolikrát ti mám říkat, že nevím? Já si sakra nic nepamatuju!“ zabručel jsem na něj našťvaně.

„Vždyť jsme tam byli teprve před týdnem!“

„Ale kde? Kde jsme byli?“

„Dědo...“

*

Nemůže to pochopit. A svým způsobem doufám, že ani nikdy nepochopí. Protože tohle je snad pochopitelné jen pro toho, kdo to zažil.

Začalo to asi před... zkrátka to začalo už dávno. Přišlo to tiše, po špičkách, a začalo mi to krást nejdřív takové věci jako nákupní seznam nebo naplánované schůzky. Pak už to ale začalo být hamižnější a kradlo to vzpomínky. Nejdřív ty nejstarší, ale pak čím dál tím bližší, novější i důležitější. Říkejte tomu, jak chcete. Představujte si to, jak chcete, ale pro mě už to bude vždycky jenom černota. Hutná, kašovitá, která se vám zabydlí v mozku, na těch místech, kde měla být paměť. Ale teď tam paměť není. Teď je tam ona. Nevěděl jsem, kdy jsem měl svatbu. Neuměl jsem vyluštit křížovku. Zapomněl jsem, jak se luští sudoku a kdo je teď premiérem.

Bylo to, jako bych pořád padal do černoty. V dálce jsem viděl pruhy světla, ale neuměl se k nim dostat. Viděl jsem barvy, ale neuměl jsem si vzpomenout, jak se která z nich jmenuje. Věděl jsem jenom o té černé.

Nedávno jsem musel u doktora nadiktovat den a rok narození. S provini-lym úsměvem jsem ale místo toho začal lovit občanku, protože ani to už jsem nevěděl. Občanka by mi byla jistě pomohla, kdybych si ji ovšem nezapomněl doma...

*

Jezdit k dědovi bylo vždycky fajn. Když byl ještě takový jako předtím. Teď je pořád našťvaný a na nic si nepamatuje. Je mi ho líto, protože předtím si četl, luštil křížovky a povídal se sousedy. Teď už nic z toho nedělá, protože ho šťve, že

vždycky hned zapomene, co je v knihách napsáno, v křížovkách už se nevyzná a sousedi si o něm říkají, že je starý a zapšklý. Ale takový můj děda nikdy nebyl!

Někdo mi ho musel ukrást. Nebo vyměnit.

Už jsme skoro tam. Dědečkův dům je už nadohled.

„Mami, proč je teď děda pořád tak našťvaný?“

Maminka se zarazí. Chvilí se dívá z okýnka a je na ní vidět, že si dobře rozmýšlí, co odpoví.

„Víš, zlatíčko, on není našťvaný na ostatní. Zlobí se na sebe, že si nic nepamatuje.“

„Ale on za to přece nemůže!“

„To máš pravdu. Může za to zlodějka, která babičkám a dědečkům krade vzpomínky a paměť,“ řekne maminka pomalu.

„A nemůže ji policie zastavit a dát do vězení? To se tak se zloději dělá, ne?“

„Tahle je ale jiná,“ povzdychne si maminka. „Už jsme u dědy. Nemluv o tom před ním, prosím tě.“

*

„Tak už jste přece tady!“ zvolá děda natěšeně. „Právě včas na večeri!“

Všichni se s dědečkem pozdravíme a jdeme si odnést věci dovnitř.

„Jak dlouho se můžeme zdržet, tati?“ zeptá se tatínek.

„Tak dlouho, jak jen budete chtít,“ usměje se dědeček.

O půl hodiny později už všichni sedíme u prostřené tabule.

„Polévka už se nese!“ volá děda a nese velkou mísu. Postaví ji na stůl a začne všem nalévat. Tatínek se do ní pustí jako první, ale vzápětí ji vyprskne do ubrousku.

„Propána, tati, kdy jsi ji uvařil?“

„No včera, co je na ní špatného?“ zeptá se děda znepokojeně.

„Vždyť je úplně studená!“

Dědeček se zatváří hodně smutně. Maminka si toho všimne a hned se snaží situaci spravit.

„To nevádí, nemusíme mít polévku. Dáme si hned hlavní chod. Zajdu pro něj.“

„Nikam nechod,“ zarazí ji děda, „zajdu pro to sám, stejně bys to nenašla.“

Na dědu jsme čekali dlouho. Když už se tatínek zvedal, že se podívá, co se stalo, přišel děda s velkým úsměvem na tváři a bábovkou na podnosu. Maminka se

smutně usmála a tatínek jen stěží potlačoval údiv. Nikdo ale dědovi nic neřekl.

„Ty jo,“ pochutnával jsem si na bábovce, „to jsi pekl úplně sám, dědo?“

Děda se zasmál. „Ne, to jsem nepekl já. To bych nezvládl. Pekla to Marie. Bohužel tu dneska není. Šla k Božce nebo kam...“

„Jaká Marie?“ zeptá se tatínek poděšeně.

„Jak to myslíš, chlapče? Marie, tvoje matka, moje žena, přece. Jestli si nepamatuješ ani jméno vlastní matky, člověče, tak jsi na tom asi už stejně špatně jako já.“

„Tati,“ začal taťka opatrně, „maminka už je dva roky mrtvá. Měla infarkt.“

V tu chvíli se děda zvedl od stolu, odešel do vedlejšího pokoje a dal se do pláče.

*

„Tati, nebreč, to se může stát každému!“ ozvalo se za dveřmi.

„Nechte mě všichni být!“ zaúpěl jsem.

A najednou mi došlo, že už vlastně ani nevím, s kým se bavím. Zase tam byla. Ta temnota. Naplnila každou část mého mozku a chtěla mě připravit o to nejcennější, co mám. O moji rodinu. Tápal jsem v ní a propadal se čím dál hloub. Čím víc jsem si chtěl vzpomenout, kdo to na mě zpoza těch dveří volá, tím vzdálenější a ukrytější vše bylo. Byla to ta nejhutnější temnota, jakou jsem kdy potkal. Nešlo v ní upadnout – rychle a bezbolestně. Šlo se do ní jen nořit.

Bojím se, co se stane, až se do ní ponořím úplně celý.

Bojím se toho, až bude ta temnota jedinou věcí široko daleko, kterou potkám.

Bojím se toho, co bude potom. Se mnou. S mojí rodinou.

Třeba už ani nebudu vědět, že existuju. Třeba zapomenu i na sebe a jediný, kdo zbude v mé mysli, bude ona. Třeba už o tom ani nebudu vědět.

Musím ještě něco udělat. Ještě alespoň jednu věc na tomhle světě. Dokud ještě vím, co je to svět.

Musím si promluvit se svým vnukem. S... jakže se ten kluk jmenuje?

*

„Ty chceš jít sám s Oliverem ven?“ zeptal se mě šokovaně můj syn a tím mi nevědomky prozradil jméno mého vnuka.

„Je na tom snad něco špatného?“

„No, není to nebezpečné?“

„Proč by to, prosím tě, mělo být nebezpečné? Já tomu klukovi snad neublížím, ne?“

„Dobrá,“ povzdychl si, „ale jen na zahradu.“

Tak jsme se s Oliverem vydali do zadního koutu zahrady, kde stojí houpací lavička. Nebo spíš Olík mě vedl a já jsem šel za ním. Když jsme si oba sedli, lavička zavržala a lehce se zhoupala.

„Řekni, Olíku, kolik ti je?“

„Osm, dědo. Za chvílku mi bude devět.“

„No vidíš, tobě je osm. Máš osm let vzpomínek. Pamatuješ si je všechny?“

Zavrtěl hlavou.

„Ale pamatuješ si hodně věcí, vid? Učivo ze školy, dovolené s mámou a tátou?“

„Jo, dědo, to si docela pamatuju, ale proč?“

„Víš, Olíku, mně je... no... zkrátka je mi hodně. Vzpomínek mám hodně a nepamatuju si skoro nic. Ty teď toho o mně víš asi víc než já sám. Paměť je důležitá věc. Buď rád, že ji máš, a že ji můžeš používat.“

Pak jsme chvíli oba mlčeli.

„Dneska je pěkně,“ řekl jsem, „a zažil jsem jistě spoustu pěkných slunečných dnů. Ale víš, že ty máš teď velkou výhodu? Já jsem sice zažil spoustu pěkných slunečných dnů, ale ty jich spoustu teprve zažiješ.“

Pak bylo zase ticho.

„O čem jsme to mluvili?“

„Myslím, že jsi mi chtěl říct něco důležitého, dědo. Asi nějakou radu do života.“

„Já už ti, chlapče, ani nevím, co jsem chtěl říct.“

V následné dlouhé odmlce jsem se díval do zapadajícího slunce. Temnota v mé hlavě se tak podivně chechtala a vysmívala se mi, že nic nevím. A pak se stalo něco, co už dlouho ne. Na chvílku se jeden paprsek zapadajícího slunce dostal až do mé hlavy a zasvítil tam. Na chvílku. Jeden paprsek. Bylo to naprosto úžasné. Prozářil temnotu.

„Olíku!“ zvolal jsem.

„Ano, dědo?“

„Olivere, tak se jmenuješ, že? No tak..., no tak ta rada. Chtěl jsem ti něco říct, ale už nevím co.“

V tu chvíli jsem si vzpomněl na paprsek.

„Buď jako paprsek světla, Olíku, prosvit' každou temnotu. Jako támhleto slu-

níčko. Víš, co tím myslím?“

„Asi jo, dědečku.“

„Tak to je dobře. To je moc dobře,“ řekl jsem a zadíval se do oslepující záře slunce.

Ale víc než záře slunce mě hrálo to, že tady sedím s Olíkem, který prosvítíl mou temnotu.

PŘÍBĚH OLI A JEJÍHO SVĚTA

KATEŘINA FRIEDBERGEROVÁ

Ahoj, já jsem Oli a tohle je můj příběh. Kdysi jsem bydlela ve vám velmi vzdáleném světě. Jmenoval se Blacktown. Žili jsme zde pod nadvládou velmi zlých stvoření. Možná lidí, možná i něčeho horšího, protože takhle příšerný snad ani člověk být nedokáže. Ještě nikdy je ale nikdo nespatriřil, a proto je stále otázkou, co jsou vlastně zač a odkud přišli.

Naše země byla velice podivnou částí světa. Byla jako bez duše. Nikdo nemohl vyjadřovat pocity ani nosit co chtěl, musel vycházet z předem určeného rozvrhu. Povolena totiž byla jenom jedna barva, a to černá. Tehdy jsme ani žádnou jinou barvu neznali, takže nám to nepřišlo tak divné. Teď už bych se bez barev neobešla.

Další zvláštní věcí, která měla být nejspíš důkazem pevnosti nadvlády byl takzvaný blackout. To znamenalo, že od desíti hodin večer až do šesti rána byl přísný zákaz vycházení a celé město jako by zmizelo. Mohli jste se z oken dívat, jak jste jen chtěli, neviděli byste nic. Nic než jen černočernou tmou, jakou vidíte, když zavřete oči. Kdokoli, kdo nějakému nařízení projevil jen minimální odpor, byl velmi přísně potrestán, a ten kdo se odvážil dokonce za blackoutu vyjít ven, už nebyl nikdy spatřen.

Proto většina lidí, i když nechtěli, nařízení dodržovala a naoko podporovala.

Mezi takové patřila i moje rodina. Na rozkaz hlavy rodiny, mojí mamky, museli být všichni doma nejpozději v sedm hodin večer, aby se nikomu nestalo nic zlého. Pokaždé když se událo, že by někdo omylem nařízení porušil, musel následující den přijít ještě o hodinu dříve, aby se poučil. To platilo jak pro mě a pro bráchu Lukyho, tak i pro tátu a mamku, u kterých bylo ale porušení nepravděpodobné. Nejčastěji se to týkalo mladšího sourozence, který přicházel pozdě minimálně jednou za týden. Sice to nikdy nebylo více než o půl hodiny, ale i tak se mamka vždy velice zlobila.

Jednoho dne, myslím že to byla sobota, toho malého troubu napadl přímo skvělý nápad. Řekl si, že bude strašně vtipné, když trochu postraší mámu a přijde pozdě. A tím myslím hodně pozdě. Rodiče se už ve čtvrt začali strachovat, kde zase lítá. Snažili se mu i dovolat, ale součástí jeho geniálního nápadu bylo také vypnuté zvonění. Už bylo skoro tři čtvrtě a mamka se ho rozhodla jít hledat. Když ho pak našla chechtajícího se na schodech přede dveřmi, málem ji kleplo. Takhle našvanou jsem ji popravdě ještě neviděla. Myslela jsem si, že mu dá domácí vězení nejméně na měsíc. Ona ale udělala něco, co nikdo nečekal, a to pravý opak. Řekla, že když mu to přišlo tak vtipné, že se taky trochu pobaví a zavřela mu dveře před nosem. Zamkla ho venku a my zůstali v šoku. Tvrdila, že ho tam nechá až do blackoutu, ale tomu nikdo z nás doopravdy nevěřil, takže si Luky sedl spokojeně na schody a začal hrát nějakou přiblblou hru. To mamku namíchlo ještě víc, a my s tátou jsme se začali obávat, jestli to nemyslí tak trochu vážně.

Už odbylo tři čtvrtě na deset, když máma spokojeně večerela. Táta ji začal přemlouvat, ať mu už otevře, že to stačilo, ale ona byla chladná jako kámen. I Luky už začínal být nervózní, a snažil se dobouchat dovnitř. Když bylo padesát pět, mamka nakonec povolila a šla mu otevřít. Jenže co se nestalo. Očividně jsme měli špatně nastavené hodiny a blackout právě začal. Z otevřených dveří se vyvalila ta hrozivá tma, které jsme se všichni báli a všechny nás pohltila. Pluli jsme tou černou tmou bůh ví kam, máma se všem strašně moc omlouvala a Luky taky. Mysleli jsme na nejhorší. Ale ve všem tom hrozném, co se okolo nás dělo a v té černočerné tmě, se najednou začaly objevovat barvy. Bylo to tam nádherné, že všechen náš strach byl tu tam. Něco tak krásného jsem ještě nikdy neviděla, a asi už nikdy neuvidím.

Bum! Prásk! Dopadli jsme na podivuhodně měkké místo. Byli jsme v šoku. Okolo nás se začali objevovat lidé, ale ne takové jako jsme znali, byli to usměvaví a veselí lidé. Samozřejmě jsme se hned zeptali, kde to jsme, ale oni řekli, že si nejdříve musíme odpočinout. Po pár hodinách přišel nějaký člověk. Podle bílého oblečení jsme poznali, že jde o doktora. Řekl nám, že jsme se dostali na planetu Zemi, konkrétně na stanici vytvořenou pro lidi z Blacktownu. Pověděl nám též, jak to zde chodí, že se tu platí korunami, které si člověk musí sám vydělat a že se tu nedostává jídlo na příděl jako v tom strašném místě, odkud jsme pocházeli. Dal nám trochu těch vašich „peněz“ a taky klíče od bytu, kde teď budeme bydlet, než si najdeme něco svého.

Časem jsme si tu zvykli, ale něco jsem nemohla dostat z hlavy. Nepustila mě myšlenka na ostatní lidi, které musí dál žít v tom nemilosrdném světě. Rozhodla jsem se, že to musím změnit. Přece nemůžu nechat ostatní žít v takové bídě, když zde je tak krásně. Ptala jsem se lidí ze stanice, ale ti řekli, že se o to už několikrát marně pokoušeli, vždy však bez výsledku. S tím jsem se ale nesmířila, začala jsem pátrat v knihách, vyptávala jsem se lidí z Blacktownu a snažila se přijít na to, jak se tam dostat, nebo jak dostat ty lidi sem. Dny, týdny, ba i měsíce za mnou a pořád nic, z historických knih jsem nevyčetla nic a ani od ostatních jsem se nedozvěděla nic užitečného. Měla jsem chuť to vzdát. Když tu jsem náhle na ulici potkala takového záhadného pána. Byl zahalen v temně černém plášti. Ten plášť mi byl povědomý, ale tehdy jsem ještě nevěděla odkud. Pozdravila jsem ho a šla dál, protože jsem mu nepřikládala moc velkou váhu. Cestou domů mi však ten hábit nedal pokoj. Něco mi na něm prostě nehrálo.

Až druhý den jsem pochopila, o co tu šlo. Byl to stejný plášť, jaký nosili poliční hlídači z Blacktownu. Rozběhla jsem se ven, a to ještě rozčuchaná a v pyžamu. Rodiče na mě vykuleně koukali a křičeli, ať se vrátím domů a alespoň se převleču. Já na to ale nedbala. Běžela jsem, co mi nohy stačily, tam, kde jsem včera potkala toho neobvyklého muže. Ten už tam ale nebyl. Své hledání jsem jen tak lehce nevzdala, hned po obědě jsem se vydala do ulic a nehodlala jsem se vrátit, dokud na něj nenarazím. Už se začalo stmívat a velmi se ochladilo, já ale neměla v záměru vrátit se. Už i ptáci přestali cvrlikat a rodiče mě začali shánět. Měla jsem chuť to všechno vzdát. V tu ránu mě ale za zády oslovil nějaký hlas. Otočila jsem se. Byl tam.

Ten tajemný muž mě pozval dál do jeho staré chýše, zaváhala jsem, ale souhlasila. Zvenčí obydlí vypadalo malé, ale uvnitř byl obrovský prostor vyplněný všelijakými knihami a tajemnými věci. Dost zarážející byla barva prostoru. Vypadalo to tu přesně jako v Blacktownu. Trochu jsem se bála.

Když jsem se po chvíli rozkoukala, začala jsem se vyptávat, a že jsem otázek měla hodně. Ten starý pán mi však jen podal nějakou zaprášenou knihu. Chtěla jsem se zeptat, co to je, ale on jako by zmizel.

Otevřela jsem knihu a ustrnula. Byla to encyklopedie o Blacktownu, nikdy předtím jsem nic takového nespatriila, ani jsem nevěděla, že něco takového existuje. Samozřejmě jsem hned jako první chtěla najít, jak je možné se tam dostat, ale žádná kapitola pod takovýmto názvem tam nebyla. Řekla jsem si, že pokud přečtu celou knihu, možná něco objevím. Jenže kniha byla neobyčejně tlustá, myslím, že měla přes tisíc stran. Hned, co jsem přišla domů, začala jsem ji pročitat, ale už jsem byla tak unavená, že jsem po pár stránkách nevědomky usnula.

Ráno jsem se probudila až skoro k obědu. Až tak jsem byla předešlý večer vyčerpaná. Samozřejmě jsem začala zase studovat tu prokletou knihu. Časem jsem se dostala skoro ke konci a pořád nic. Začala jsem se obávat, že to k ničemu nevede, až jsem narazila na podivnou část. Byla to část o vytvoření Blacktownu. Když byl svět započat, lidé se tam dostali pomocí vytvořeného dimenzionálního portálu. Pokud bych byla schopna něco takového vytvořit, možná bych se tam mohla dostat. Jak lze ale takovou věc zhotovit, jsem neměla nejmenší ponětí.

Zamířila jsem tedy znovu za tím stařečkem. Ten však nebyl doma. Trochu vlezle jsem se pozvala dál a začala zkoumat další z jeho knih. Prohledala jsem několik z jeho lexikonů portálů, ale v žádných z nich o Blacktownu nebyla ani nejmenší zmínka. Zbývala mi už jenom jediná možnost, a to metoda pokus-omyl. Možná, že to nebylo zrovna nejmoudřejší rozhodnutí, ale za pokus nic nedám. Vzala jsem jedno ze zaříkadél dimenzionálního portálu a vyměnila pár slov tak, aby to více sedělo na Blacktown. Nevěděla jsem, co se stane, ale v moc jsem nedoufala. Naštěstí se nic nestalo, doslova nic. Zkusila jsem ještě pár formulí a po hodinách zkoušení se to nakonec povedlo. Byl přede mnou portál, nevěděla jsem, kam vede, ale byl přede mnou, teď už jsem nemohla couvnout, vešla jsem do portálu a co se nestalo. Ocitla jsem se tam, kam jsem myslela, že už se nikdy nedostanu.

Poté už jsem jen postupně s pomocí pracovníků na stanici přemluvila všechny občany Blacktownu. A nechali jsme naše nadvládce, ať si vládnou své milované tmě. Od té doby už všichni žijeme spokojeně spolu s vámi lidmi, a naše historie se zapomněla.

Každopádně takhle vypadal můj příběh.

MIRIAM

ELLA RUTH GÖLTNER

„365 dní,“ řekl Rik suše.

Mira se bez jakéhokoli vzrušení podívala na postaršího muže sedícího u zdi a položila se na zem. Střepy rozbitých oken se jí zaryly přes vrstvu zaschlé krve do hlavy. Dříve by jí to vadilo. Dříve by jí na tom záleželo. Teď? Kdo by se vůbec o dalších pár jizev zajímal.

„Furt to počítáš?“ ušklíbla se a zavřela oči. Rik znovu spočítal čárky na zdi, ale na Miřin komentář nijak nezareagoval. Ačkoli Mira vypadala i zněla naprosto nezaujatě, vnitřně se nedokázala s touto informací srovnat. Rok. Celý jeden rok. Hřbetem ruky si přejela po svém zvětšeném bříše a oddala se myšlenkám, ještě bolestivějším než všechno tělesné utrpení celé této improvizované komunity přežívající společně ve špinavé zřícenině, která ještě před rokem bývala Miřinou školou.

Když vypadla elektřina, nevěnovala jsem tomu větší pozornost, nikdo ji nevěnoval. Ano, stěžovali jsme si, že si nemůžeme nabít mobil, rozsvítit světlo na záchodě, nebo si ohřát oblíbené jídlo, nicméně proč se vůbec vzrušovat, když je více než jasné, že za den nebo za dva proud naskočí a tahle malá krize se stane minulostí.

Mezi druhým a šestým týdnem výpadku se situace začala podstatně zhoršovat. Touto dobou už obchody nebyly zásobeny, stejně tak i lékárny a nemocnice.

Peníze už přestaly cokoli znamenat. Hotovost se nebrala, kde by taky měla? A přesně tohle vedlo k pádu bank a konce celého finančního systému. Armáda a vlády, kterým už tehdy nikdo nevěřil, již nedokázaly udržet na uzdě vzpoury obyvatel, jimž evidentně došlo, že světlo na záchodě si ještě nějakou chvíli nerozsvítí. K tomu si přidejte odmlčení médií, všeobecný zmatek a vznik tzv. komunit, velmi uzavřených skupin občanů, co si pravidla určují sami, a vyjde vám z toho vzestup teď už ne nezákonných činností, jako jsou rabování, vraždy a různá znásilnění.

Miru z rekapitulace uplynulého roku vytrhla nesnesitelná bolest v podbříšku. Po asi dvaceti minutách svíjení si za účelem ulevit si Mira všimla slizkého chomáče smíchaného s krví na kusu látky mezi jejíma nohama. Ještě před rokem si na základce říkali, co to je. Hlenová zátka. Začalo to o měsíc předčasně. Ucítila, jak se jí břicho stáhlo. Prudce a neočekávaně. Nejdřív tomu nechtěla věřit. Nic to není. Jen další bolest. Další z mnoha. Ale tentokrát byla jiná. Začala křičet.

„Začalo to,“ zamumlal znuděně Rik a pomalu vstal.

Mira se na něho podívala, neschopna slova. Stále ještě odmítala uvěřit, že doopravdy rodí. Třeba je to jen planý poplach, v zatracených šestnácti přece nemůžu mít dítě! Pak ucítila něco vlhkého, tělesného a pochopila. Její tělo znovu patřilo někomu jinému.

Stalo se to během 4. měsíce celosvětového blackoutu. V té době masové nepokoje přerostly z rozbitých výloh v něco podobného systematickému vyvražďování. Lidé mizeli a my jsme se přestali ptát proč. Holt bez institucí jako policie, soudy, ale i školy, přežije jen ten nejsilnější. A to Miriam nebyla. Miriam měla jen obrovské štěstí. Ve světě, kde se vytrácí lidskost, se vytrácí i všechny zábrany a zločiny, jako znásilnění, se stávají normou. Miriam tehdy bylo patnáct, ten den si pamatuju moc dobře. Proběhlo to bez emocí. Chladně. Vzali si, co chtěli. Tenkrát malá Miriam přestala existovat a z jejího popela povstala o nic větší Mira. Ale na tom přeci není nic zvláštního. V té době se to stalo, a stále děje, mnoha dívkám, a proto je na to lepší nemyslet. Nejsi nic zvláštního, Miro. Jen další z antilop ve světě lvů.

Cesta do nemocnice proběhla vcelku klidně. Mýtné ve formě naturálií vyžadovalo jen pár agresivnějších skupin. To nebylo nic, s čím by se nepočítalo. Každé opuštění území Miřiny komunity bylo riskantní, a často ztráty nekončily jen u nedozrálé zeleniny.

Ze začátku Mira dokázala vnímat jak ozbrojené vymahače, tak i okolní spálené budovy, nejen mrtvoly na ulicích, ale i ty živoucí, co jako mrtvoly jen vypadaly. Na rohu klečela žena s očima dokořán, v ruce naprasklou láhev s posledním zbytkem alkoholu. Těžko říct, jestli žila. Možná si jen neuvědomila, že je mrtvá. Třeba potřebuje pomoc, třeba ji nechce, nicméně ani Rik, ani nikdo jiný z Miřiny komunity neměl nejmenší důvod chtít zastavit a ženu svést na jediné místo, kde by ji dokázali zachránit. A Mira? Ta s každým bodavým stáhnutím břicha čím dál víc ztrácela přehled o realitě. Po nějaké době cesty se jediné, na co se byla s to soustředit, stal neustávající zvuk poklusu bičovaných krav táhnoucích jejich dřevěný vůz. Doprava budoucnosti, pomyslela si a musela se, i přes stupňující se kontrakce, sama sobě usmát. Poté se nedobrovolně vrátila do svého malého deliria, kdy se svět kolem rozmazal do jednoho velkého hluku a stínu, ve kterém zůstávala sama se svými myšlenkami a bolestí.

„Za chvíli porodím. Je zvláštní, že mě to nevzrušuje. K té věci, co ze mě za chvíli vyleze, nic necítím. Vím, že bych měla, ale nic necítím. Náklonnost. Péči. Lásku. Nic. Ne z nenávisť, ale z prázdnoty. A to mě děsí víc než všechna bolest, kterou si teď procházím a kterou si ještě projdu. Znecitlivěla jsem stejně jako lidstvo?“

Ačkoli způli ohořelá budova bez oken, do které Miru členové její komunity dovlekli, stále nesla označení nemocnice, do zdravotnického zařízení měla daleko. Dovnitř se vcházelo dírou ve zdi, s rámem od dnes už rozbitých skleněných dveří, umazaným od bahna a krve. Mira vnímala jen útržky – pach plísně a staré dezinfekce, zchátralou vstupní halu a matnou přítomnost Rika.

„Haló!“ zakřičel svým skřípavým hlasem, který se ještě dlouho rozléhal prázdnými chodbami. „Máme tu předčasný porod!“

Než Rikova ozvěna stihla doznít, přerušilo ji dunění kroků mířících k nim. Mira znovu odevzdaně zavřela oči, i přesto, že svět uvnitř její hlavy nebyl o nic snesitelnější.

A co je to vlastně lidskost? Co lidstvo povyšuje nad zvířata? Naše stavby? Historie? Náboženství? Ekonomie? Názory? Filozofie? Vždyť ani ta nedokáže odpovědět na tuto otázku, natož aby tou odpovědí byla. Nietzsche tvrdil, že člověk je provaz natažený mezi zvířetem a nadčlověkem – provaz nad propastí. I když jsem jeho slova nikdy nechápala, teď jsem si je uvědomila v celé jejich podstatě. Cítím se přesně, jako bych se držela toho provazu, spíše nitky, visící uprostřed

všeho ničení a lidí, kteří se ho už dávno pustili.

O pár minut později už Mira ležela na rezavém nemocničním lůžku. Vedle ní, na táčku pokrytém plesnivými obvazy a několika kusy hadrů, ležely staré chirurgické kleště a pár dalších nástrojů, špinavých od předešlých pacientů. „Připravena?“ zeptala se jedna z bývalých zdravotních sester. Spíše ze zvyku, než že by se o Miru doopravdy zajímala. Neodpověděla. Proč vlastně? Postrádalo to smysl.

Zdravotní sestry byly zvláštní bytosti, byly vyhořelé, bez iluzí, ale stále oproti těm chudákům na ulicích, co Mira viděla, než ji oslepily čím dál častější kontrakce, svou práci vykonávaly. Možná jen proto, že nikdo jiný nemohl.

„Dělej, tlač, nemáš moc času!“

A Mira tlačila a křičela tak, že přes svůj neustávající řev ani neslyšela ženský hlas někde u svých nohou, oznamující, že dítě leze hlavou napřed. V tomhle světě už Míře nikdo nepíchne nic na úlevu, jako když jí jako malé trhali zub.

„Ještě jednou, zatlač!“

A Mira poslechla. Ne kvůli sobě, ale kvůli tomu, co v ní vyrostlo.

Dělá ale z člověka ono puštění se pomyslného provazu lidskosti zvíře? Pamatuju si slova spousty známých filozofů, která až teď vchází v platnost. Vzpomínám si na jeden úryvek z kdysi známého Schweitzerova citátu. Říká, že být člověkem znamená být podroben moci strašného pána, jehož jméno je Bolest. Znamená to tedy, že lidé nabyli lidskosti, až když vstoupili do bolestivé doby blackoutu? Kdy jsem se vlastně stala člověkem? Byla jsem jím, když jsem žila ve světě se školami a elektřinou, když jedinou mou starostí byl test z fyziky a to, že ostatní holky jsou hezčí než já, nebo až teď? Teď, když ležím na zakrváceném lehátku a snažím se si nepřipustit, že asi umírám a že nezvládnou to malé ochránit?

Ale co ti ostatní, živoucí mrtvoly na ulicích nebo bezcitní ozbrojenci zabíjející náhodné lidi jen pro radost. Je toto obraz lidství? Obraz budoucnosti mého dítěte?

Pak se ozval křik, ne Miřin. Jiný. Nový. Slabý, ale živý. Viděla ji, chovala ji v náručí. Holčičku obalenou v hadrech, ne moc odlišnou od Míry, ne o moc menší, ne o moc silnější. Mira netušila, že v téhle době může ještě existovat takové štěstí, které přehluší vše ostatní, ale existovalo. Přehlušující natolik, že ani neslyšela sestry, které si zrovna všimly, že se placenta nechce vyloučit. Všude ko-

lem byla krev, o té ale Mira nevěděla. Cítila jen, jak bolest utichá a viděla jen očička své dcery. Všechno bude dobré. Všechno.

S posledním výdechem jejího těla sestřičky začaly stírat krev z podlahy.

Beze spěchu. Beze slova. Bez zájmu... nikdo se ani nevzrušil. Ani Rik, muž, který ji vychoval, se nedokázal dojmout. Nebylo to, jako by zemřel člověk. Spíš jako by vyhasla lampa. A v té chvíli, kdy Mira přestala být Mirou, po ní zůstala poslední otázka.

Je svět, ve kterém jsou lidé smíření se smrtí, lidský?

Nebo je to důkaz absence toho nejzvířetějšího pudu ze všech – pudu přežít?

TAM, KDE KONČÍ SVĚTLO

TEREZA KOUTOVÁ

Začalo to světlem. Pamatuji si poslední barvu, kterou jsem viděla. Byla to bílá. Ne bílá jako papír, ale ostrá, děsivá bílá, co oslňuje těsně před nárazem. Jsem slepá. Tehdy se pro mě svět proměnil v temnotu.

Bylo těsně před Vánocemi. Venku to vypadalo, jako kdyby krajinu někdo pomaloval stříbrnou barvou. Každé stéblo trávy, každá větev byla pokryta jemnou námrazou, která se třpytila jako diamanty. Má matka v kuchyni vařila večeři a já se připravovala na vystoupení dětského orchestru. Hrávala jsem na housle. Tóny houslí nejsou jen zvukem, jsou emocí v nejčistější podobě. Na každé vystoupení jsem se vždy těšila. Ale tentokrát se pocit radosti proměnil v nejistotu. V hlavě jsem měla prázdno, a přitom až příliš hlasů. Bála jsem se, že zapomenu na všechno, co jsem se tak pracně učila. Jednoduše, že selžu. A pak můj otec zavolal mé jméno. „Theo! Už musíme jet.“ Jeho hlas zněl neklidně. A to mě donutilo, si pospíšit.

Vyběhla jsem ze svého pokoje a v rukou nesla své housle a noty. Měla jsem smíšené emoce. Cítila jsem radost, ale hned za tím stála úzkost jako stín, co

čeká, až se světlo přemění. Můj otec už seděl v autě a netrpělivě čekal. Na jeho tváři se dal vyčíst hněv. Nasedla jsem do auta a své housle jsem položila vedle sebe. Věděla jsem, že ho něco trápí, ale strach byl silnější, a tak jsem se nezeptala. Napadlo mě, že se máma s tátou znovu pohádali. Hádali se často. Moc jsem nad tím nechtěla přemýšlet, protože jsem věděla, že bych si tím zkazila představení. Vždycky mě to mrzelo.

Auto jelo nočními ulicemi. Neustále zrychlovalo. Věděla jsem, že je něco špatně a začala jsem se obávat, co nastane dál. Už jsem to nevydržela a otce se zeptala. „Tati, co se děje?“ Starostlivě jsem vyslovila svá slova. Otec se na mě ani nepodíval. Pokračoval dále v jízdě a nezpomaloval. „Tatínku!“ Strach se ve mně hromadil. „Zpomal, jedeme moc rychle!“ Vykřikla jsem. Otec nahlas polknul, ale stále mlčel, jen prsty napjatě svíral volant. „Tati, prosím, odpověz mi!“ Zadonila jsem o jeho odpověď. Po tvářích mi tekly slané slzy. Chtěl zpomalit, ale už bylo pozdě.

Nejdřív krátký záblesk světel v protisměru. Potom srdce, které vynechalo jeden úder. Čas se zpomalil. Nedalo se uhnout. Nedalo se utéct. Nedalo se zastavit. Všechno se stalo ve vteřině, která trvala věčnost. Brzdy zaskřípaly, volant se mu vytrhl z rukou a pak náraz. Nic, jenom tma.

Probudila jsem se v nemocnici. Nejdřív jsem si myslela, že je noc, že někdo zhasnul, ale noc nekončí. Dříve, než jsem stihla promluvit, jsem uslyšela mužský hlas. Nebyl to můj otec. „Všechno bude v pořádku,“ promluvil kdosi klidným hlasem. Ale já věděla, že lže. „Proč nic nevidím?“ Můj hlas byl nestabilní a roztrášený. Uslyšela jsem vzlyky mé matky. A v tu chvíli vyslovil slova, která rozbila zbytek mého světa. Jako skleněná váza padající na zem. Roztříští se na miliony malých kousků. „Vaše zrakové nervy byly poškozeny. Zrak se už nevrátí.“

Nevím, jak dlouho jsem ležela. Možná dny. Možná věčnost. Dozvěděla jsem se, že můj otec nehodu nepřežil. Zprvu jsem to snášela těžce. Noci jsem proplakala do tmy. Věděla jsem, že to bude bolet ještě dlouho. Táta byl vždycky můj hrdina. Ten, kdo mě naučil jezdit na kole a také ten, kdo mi večer četl pohádky. Chyběl mi, a stále chybí. Jen kdybych věděla, co se stane. Ten večer bych do auta nikdy nenastoupila.

Lidé z nemocnice odcházeli a přicházeli. Slova ke mně doléhala jako z podvodního světa. Byla jsem hluboko a všechno bylo daleko. Na svou slepotu jsem

si nemohla zvyknout. Nechácala jsem, jak jsem toho mohla tolik ztratit najednou. Všechno se událo strašně rychle. A já to nemohla zastavit. První dny mě matka chodila navštěvovat do mého nemocničního pokoje, ale po nějaké době návštěv nechala. Čas běžel dál, a hojil mé staré rány. Já si začínala pomalu zvykat na svoji slepotu.

Osudného dne si pro mne matka přijela. Nemohla jsem se dočkat, až znovu uslyším její hlas. S pomocí nemocniční sestry jsem se dostala ven na čerstvý vzduch. Chyběl mi můj zrak. Poznala jsem, že bylo po dešti. Cítila jsem vlhkou půdu a také slyšela, jak z okapu kapou kapky deště. Uslyšela jsem přijíždějící auto. Pocítila jsem radost, měla jsem pocit, že to bude má matka. A bylo to tak. Když mi nemocniční sestra pomáhala nastoupit do auta, poznala jsem, že je něco jinak. Ucítila jsem silný zápach alkoholu. Auto se rozjelo. Dostala jsem strach. Když v tom konečně promluvila. „Theo, moc jsi mi chyběla.“ Ten hlas, který jsem chtěla celé týdny slyšet, byl jiný. Slova byla rozmazaná a jazyk se jí motal. „Kde jsi byla?“ řekla jsem jí chladně. „Týdny ses mi neozvala,“ pokračovala jsem. „Měla jsem mnoho starostí a ty to víš.“ Matčin hlas byl k nepoznání. Už to nebyl ten stejný milý a jemný hlas. „Jsi opilá,“ řekla jsem jí bez zaváhání. „Já to nezvládám, Theo. Táta odešel a ty jsi byla v nemocnici.“ Její hlas byl zoufalý a nešťastný. Bylo mi jí líto. A tak jsem jí dala druhou šanci.

Uběhly měsíce, ale už to šlo jenom z kopce. Všechno bylo jen horší a horší. A když jsem konečně dovršila 18 let, rozhodla jsem se odstěhovat. Nebylo to snadné. Byla rána, kdy jsem nevěřila, že ten den zvládnou vstát. Pokaždé jsem byla o kus silnější. A zvládla jsem to. Uspěla jsem. Každý krok, který udělám sama, je malé vítězství. Jako bych svět vybojovala zpátky. Alespoň kousek. Často přemýšlím nad scházejícími barvami v mém temném světě. Vzpomínám si na azurově modrou oblohu a překrásné jarní květy. Či na nádherné barvy podzimu. Sice nevidím, ale cítím. Občas mi slepota připomíná blackout. Blackout, který nikdy neskončí.

TEMNOTA

JAKUB LUPAČ

Hlavou mi proběhne záblesk a můj mozek nastartuje. Mou první myšlenkou je, kde jsem. Pamatuji si jen, jak jsem šel do školy a pak... Pak už nic. Uvědomím si, že jsem zřejmě ještě neotevřel oči a pokusím se o to. Ale marně. Je to, jako kdybyste se z moře přemístili do jezera. Ano, je to o trošku světlejší tma, ale pořád je to tma. Zkusím vstát a porozhlédnout se kolem. Přenesu váhu na své roztřesené nohy a vstanu. Stále nejsem schopen něco spatřit, a tak dám ruce před sebe, udělám jeden... dva kroky, a na svých rukou ucítím přítomnost něčeho tvrdého. Snažím se zjistit, jaký má ta věc tvar, když vtom se mi rozjasní. Bohužel ne před očima, ale v hlavě se mi rozjasní myšlenka a najednou vím, co to je. To je přece ta věc, na kterou narazíš téměř všude. Věc, po které jsme jako malí lezli s mým bratrem Herbertem, křičeli na sebe a házeli po sobě šišky. Věc, která dává spouště rostlinám a zvířatům život. Strom. Ale tato rostlina zřejmě nikomu život nedává. Nevím, jak jsem si toho zpočátku nemohl všimnout, ale teď je mi to nade vše jasné. Řekněte mi, jaký strom nemá kůru. Ano, znám nějaké takové, ale o tomhle jsem si – i přesto, že nevidím – téměř stoprocentně jist, že žádnou kůru nemá, i když nevím jak. Zřejmě intuice. Také jsem si téměř jist, že tento exemplář je bílý. Samozřejmě, že mnoho stromů, jako například buk nebo habr, mají šedivou kůru, ale ne takhle. Tenhle vypadá, jako kdyby byl z podsvětí a nějak cítím, že v sobě nemá žádný život. Otřesu se. Tento strom by neměl existovat. Zafouká silný vítr a proběhne větvemi. Jeho koruna se pod náparem ohně a zaskřípe, jako když vidličkou škrábnete o talíř. Je to tak nepříjemný zvuk, že si musím uši zakrýt rukama. Hlavou mi probleskne vzpomínka, že už jsem o tomto stromě dříve slyšel. Viděl jsem ho v knížce o řeckých bozích. Stál v mrtvé zahradě, která patřila Hádově manželce Persefoně. Jestli je to ale skutečně tak, pak by to znamenalo, že jsem v podsvětí, což by vysvětlovalo...

„Ne!“ vykřiknu a běžím, nevím kam, ale hlavně když to bude na míle daleko od tohoto pekelného stromu. „Nemůžu být mrtvý. Ještě ne!“ křičím, zatímco dál bezhlavě utíkám. Najednou do někoho narazím a upadnu na zem.

„Hou hou, zpomal kamaráde. Utíkáš, jako kdyby tě pronásledovala sama smrt.

Neboj, na to už nemá právo,“ říká cizinec, zatímco mě vytahuje zpátky na nohy.

„Jak to myslíš? Znamená to, že jsem opravdu mrtev?“ ptám se, přestože v hloubi duše znám odpověď na tuto otázku.

„Ano, bohužel,“ odmlčí se a ve mně zhasne i ta poslední jiskřička naděje.

„Pojď, musím ti něco ukázat,“ řekne a táhne mě za ruku pryč.

„A proč bych měl? Vždyť ani neznám tvé jméno.“

„Promiň, jsem tu nový, a k tomu jsem ještě zbrklý. Jmenuji se Mortan,“ odpoví.

„Kde nový?“ nechápu.

„To se ti právě snažím říct,“ vysvětlí, popadne mě za ruku a bez dalších otázek mě táhne pryč. Po dlouhé cestě zakopávání a následných pádů, se zastavíme.

„Tak jsme tu!“ zvolá a táhne mě po schodech nahoru.

Prostorem zaburácí hluboký ženský hlas.

„Koho to přivádíš, Mortane?“

„Filipa, má paní. Mladou a čistou duši, přesně jak jste říkala,“ odpoví a já si se zděšením uvědomím, že jsem mu své jméno nikdy neřekl.

„Nechám vás chvíli o samotě,“ řekne Mortan a hned na to slyším vzdalující se kroky.

„Tak, Filipe, víš, proč jsi tady a nehniješ v nějaké zaprášené kobce pro mrtvé?“ otáže se žena.

„Protože mám ryzí srdce?“ navrhnu nesměle. Odezva však nepřijde, a když už si myslím, že neznámá odešla, uslyším ohlušující smích.

„Ne, to ne. Nikdo nemá ryzí srdce, Mortan má pouze smysl pro dramaticko. Jsi tu proto, že jsi mladý a všichni mladí lidé mají povinnost se po své smrti v přestrojení vydat zpátky nahoru pomáhat ostatním,“ odmlčí se a po chvíli dodá. „Než tě ale pustím, musím provést starověký rituál, který tě přivede zpátky k životu. Souhlasíš?“ řekne napjatým hlasem.

Mimoděk přikývnu. „Ano.“

„Dobře, dovedte ho do Místnosti obživy,“ rozkáže, načež mě nějaká hrubá paže chytne za ruku a někam mě táhne. Následně mě svalí na něco kamenného.

Náhle pochopím, že ležím na obětním oltáři a vykřiknu: „Co se mnou chcete dělat?“

„Neboj,“ opáčí hluboký mužský hlas. „Nemůžeme tě zabít, to už jsi zapo-

mněl? Pouze tě přivedeme zpátky k životu. Jen se teď za žádných okolností nehýbej.“

Uposlechnu, smířený s tím, že jsem snad připravený na cokoli, co mi mohou udělat.

„Nechť božský obřad započne!“ zvolá znovu ta žena. „Ó, božská paní Tenebro, vyslyš naše volání a zbav tohoto mladého smrtelníka temnoty, která dlí v jeho srdci od té doby, co ho zabili.“ Odmlčí se a zašeptá mi do ucha: „Teď sebou hlavně neházej.“

Přemýšlím, co to znamená, když v tom se mi něco zabodne do těla. Je to, jako kdyby vám někdo do břicha zatloukl tisíce dobřela rozžhavených hřebíků. Je to neskutečná bolest. Cítím, jak ze mě obřadní dýka něco vysává. Něco, co jsem tam cítil celou svou dobu pobytu tady dole. Konečně se i poslední vlákno temnoty rozhodlo vzdát mého těla a bolest ustala. Ale ne na dlouho. Hlavou mi proběhne spalující žár. Začnu sebou zmítat. Slyším, že se nade mnou někdo sklání, ale já ho neslyším. Mé tělo mě raději uvede do stavu bezvědomí, než aby muselo snášet tu bolest. Poddám se tomu teplu, co mě láká, uzavřu se do sebe, a pak už nic necítím.

MELANCHOLICKÁ SERENÁDA

EVA MARTÍNKOVÁ

Leží. Leží a civí do stropu, rty si vlhčí jazykem, pramen vlasů si splétá do copánku. Světla mrakodrapů pronikají do pokoje. Mohla by zatáhnout závěsy, ale její tělo není schopné vstát. A její mozek nemá energii, aby jej přesvědčil. A tak jen leží a civí do stropu, v hlavě prázdnota. Zavře oči.

Stojí v pokoji a hraje na housle melancholickou serenádu op. 26 od Čajkovského. Jeho dlouhé prsty tančí po strunách, nahýbá smyčcem, aby vyvolal správný zvuk. Tělo houslí se mu zarývá do krku, noty před sebou nemá – hraje zpa-

měti. Snaží se soustředit, myšlenky mu ale odbíhají od hudby ke dnům minulým. Polkne, zamračí se a zavrtí hlavou. Přeci se soustředí. A přesto se ozve zaskřípání. Vykřikne a rozkašle se. Zavře oči.

Málem by usnula, ale vyschlo jí v krku. Otevře oči, aby se mohla zorientovat v šerém světě. Zase je zavře. Zamrká, ale nedokáže vystopovat změnu. Temnota se zdá neprůchodná pořád stejným způsobem. Zapíská a uslyší slabý zvuk. Přejede rukou po prostěradlu a ucítí hebkost látky. Smysly fungují. Proč tedy nefunguje zrak? Po paměti se doplízí k oknu a otevře jej. Mrakodrapy zhasly, zato na obloze se rozsvítily miliony hvězd. Pouliční lampy, jež v tuto hodinu dávno ozařují ulice žlutými podtóny, stojí bez známky funkce. Avšak nikdo nezpozoroval nic zvláštního a všichni se nejspíše ubírají světem snů. Městem panuje ticho a ona nemá v úmyslu nikoho budit, proč taky? Hvězdy jsou právě teď jen a jen její. Poprvé po týdnech odloučení vyjde z domu ven.

Zadívá se před sebe, nic však neuvidí. Nahmátne telefon. Předtím, než jej rozsvítí, se ale rozhodne, že je mu to všechno vlastně úplně jedno. Za pár dní tu nebude. Schová housle do futrálu, natáhne na sebe mikinu a vydá se do tmavých ulic. Nikoho nepotkává. Ostatně by také měli mít všichni karanténu. Pochopitelně mu ale došlo, o co se tu jedná. Evakuace na něj zapoměla. Nebo že by jen všichni schválně odešli bez něj?

Opuštěná dívka nalezne opuštěnou lavičku v tom opuštěném městě. Její tělo ofoukne vítr, duše si toho ale nevšimne. Zakloní hlavu. Pozoruje oblohu tak, jako ji pozorovala v těch dnech minulých. Jen s malým rozdílem. Tentokrát sedí sama. Zvedne se.

Vyjde z domu, nemá kam jít. Ví, že nemá kam jít. Za čím se tedy plahočí? Za kým? Pohled mu klouže po tmavých stínech budov. Vše se v té tmě zračí hrozivě. Větve stromů se k němu naklánějí. Jako by ho chtěly sevřít a jemu se nedaří je odehnat. Zrychlí.

Rozhlíží se kolem sebe, ale pohyb kolem ní ustal. Ani vítr si už nepohrává s listy stromů. Proplouvá ulicemi bez lidí, bez živých bytostí. Jako by všechno zmizelo, jako by všichni zmizeli. V kapse nalezne cigaretu, zapálí ji a vyfoukne

kouř. Je jen unavenou skořápkou bez emocí. Ukápně jí slza. Jako kdyby všichni zmizeli...

Klopýtá přes patníky, prochází přes trávu. Nemůže opustit myšlenku. Nemůže ji opustit. Nemůže opustit ji. Musí se na vrchol dostat co nejdříve. Tenisky, jež si nasadil ve spěchu, jej tlačí na patách, přesto skoro běží. V hlavě se mu točí ten známý obličej. Doběhne na horu, ale kolem něj zůstává jen prázdnota. Selhal?

Projde kolem knihovny, v jejíchž knihách našla útěchu. Projde přes parkoviště, na němž stáli každé volné odpoledne a pojídali zmrzlinu. Projde přes její oblíbený bar, café. Ale nepotká ani živáčka. U jeho domu zastaví. Všimne si zavěšených klíčů. Klíčů, které tak dobře zná... znala.

Lehne si na vrchol kopce. Mohli by teď ležet vedle sebe a dotýkat se malíčky. Anebo by jí vyprávěl o koncertě, na kterém hrál další sólo, o cestě letadlem, o hodinách strávených studováním skladeb, jen kdyby nepřišla ta tíha v hrudníku, pocit, jako by nemohl dýchat, jako by se dusil. Kdyby tu teď byla, povídal by jí, jak moc mu chybí, utěšoval by ji svými slovy, že ačkoliv se za pár dní změní v nehybnou mrtvolu, pořád tu bude s ní. Místo toho zírá na hvězdy. Souhvězdí mu zůstávají neznámá, ona by je ale znala všechny. Mléčná dráha se mu alespoň pro jednou stane nejlepší přítelkyní.

Klíče vezme do dlaně a potěšká je. Otevře nezamčené dveře a vnikne do chodby domu. Vystoupí tři patra, než nalezne vchod, jenž hledá. Dlouho do něj nevkročila. Nikoho ale v bytě nenalezne. Lehne si do ustlané postele, v níž ještě před pár týdny koukala na filmy. Vzpomene si na jeho nazelenalé oči, jež na ni rády upíraly celý svůj zájem. Jenže on tu není. Nikdo tu není. Město se znenadání stalo tichým místem bez lidí. Jako by ona byla jediná přítomná, jako by na ni všichni zapomněli.

Jeho smysl ho zradil. Z města přeci odešli lidé, a to je důvodem, proč nefunguje elektřina. Proč ho to nenapadlo? Taky by se měl vytrazit z tohoto města duchů, kde zůstává jen virus, tíha na hrudi a kašel. A on. Opustí proto hvězdy a horu a louky a přivítá domy. Proběhne kolem parkoviště, kde se rád cpal zmrzlinou – a ne sám. Mine její oblíbený bar a café. Nevšímá si ale ničeho z toho. Otevře dveře, které ale už nedrží jeho zapomenutý klíč. Vyjde do třetího patra. Do bytu. Do ložnice.

Její pohled se střetne s jeho zelenýma očima. „Myslela jsem si, že jsem tu zůstala sama, chyběl jsi mi,“ pousměje se mírně, jde k němu blíž a položí mu hlavu na rameno.

On ucukne, dusíc v sobě záchvat kašle.

SVĚTLO V TEMNOTĚ

SOFIE PĚTVALSKÁ

Už je to dávno, co jsem naposledy spatřila sluneční světlo. Tehdy jsem se radovala z maličkostí a nemyslela na budoucnost. Tehdy jsem byla hloupá. Ted už to vím. Víím, že život není tak růžový, jak se zdá, že i když si myslíš, že tvůj život je perfektní, jednou přijde ten osudový den. Den poznání. Den, kdy zjistíš pravdu o světě, o životě, o sobě.

„Lio, tak už pojď, jinak nám to ujede,“ houkla na mě Anička.

Její plavé vlasy sahající po ramena a jemně vlnící se ve větru mi dávaly pocit klidu a harmonie, ale když jsem se podívala do těch tyrkysově modrých očí, cítila jsem z nich jen vztek a nervozitu. Nasadila jsem si svůj černý batoh na záda a zavolala: „Ani, čekej, už jdu!“ a rozběhla jsem se k východu ze školy.

„Konečně, myslela jsem, že budu muset jít sama, ale jede nám to za pět minut tak poběž!“

Obě jsme se rozběhly po šedém cihlovém chodníku směrem k autobusové zastávce. Na cestu nám svítilo sluníčko. Obloha byla jen modrá. Ani jeden mráček jsem na ní nezahlédla. Zatočily jsme doprava a před očima jsme měly onu autobusovou zastávku, na kterou právě přijíždí náš autobus. Stačilo už jen přejít silnici:

„Lio, běžíme, nemůžeme čekat na zelenou!“ PRÁSK!

Tu větu si pamatuji slovo od slova: Nemůžeme čekat na zelenou. Byla to poslední věta, co za život vyslovila a její tvář byla poslední, co jsem za život spatři-

la. Ted už žiji jen ve tmě. Noc je pro mě nekonečná a sny věčné. To byl můj osudový den. Den, kdy se vše změnilo.

Léto se vrátilo. Po tak dlouhé době zase hřálo slunce, tráva se zelenala a děti si hrály venku. Meteorologické stanice zaznamenaly první letní den. Každý, kdo se ten den ráno probudil, to cítil. Tu záplavu štěstí, radosti a světla. Jako kdyby to přinesly ty první letní paprsky. Většina lidí si myslela, že jen přišel teplý proud z Afriky, ale ti kdo se zastavili a pořádně se nadechli, věděli, že to není jen nějaký teplý proud z Afriky, ale že to je zázrak. Ten den se stal zázrakem pro všechny lidi na planetě. Možná, že si toho někteří lidé nevšimli nebo to sváděli na nějaké meteorologické jevy, ale byl to zázrak.

Já jsem to cítila také, ten zázrak. Jakmile jsem se vrátila z říše snů, zaplavila mě vlna štěstí. Cítila jsem se jako kdybych vypila celou lahvičku felix felicitis. Takhle jsem se necítila od té nehody. Od té nehody v mých emocích přetrvával smutek, vztek a lítost. Nic jiného. Mamka mi zkoušela kupovat všelijaké blbosti, aby mi zvedla náladu, ale já jí odpovídala pouze větou: „Tohle mi zrak nevrátí.“ Občas mi pak bylo večer mamky líto. Tolik se snaží mi zvednout náladu a já ji odbývám takovou hloupou větou. Následující den jsem se snažila se tvářit vždy vesele, ale nešlo to. Od Aniččiny smrti to už asi nikdy nepůjde, ale dnes to šlo. A ani jsem se nemusela snažit.

Moje starosti, strašlivé vzpomínky a strachy to ráno zmizely. Mé rty se pohnuly tak, že mi vytvořily úsměv na tváři. Ten den jsem vstala z postele energicky, jako kdyby moje tělo začalo vstřebávat energii ze slunečních paprsků. Pocítila jsem naději, že bych zase mohla prožít veselý den, že bych po dlouhé zimě zase pocítila ten jemně hladký vánek.

Ihned po otevření dveří jsem z kuchyně ucítila sladký vzduch volající snídaně.

„Dobré ráno, mami.“

„Ahoj broučku, vyspala ses dobře?“

„Ano, velice dobře, dokonce mě, mami, napadlo, co je dneska za den?“

„Středa, broučku.“

„To je super. Mohla bych jít zase do školy, už si ani nepamatuji, kdy jsem tam byla naposledy.“

I když jsem nic neviděla, dokázala jsem si dost jasně představit jak se mamka tváří. Její udivený výraz jsem si ještě pamatovala.

„Do školy? To je úžasné, že tam chceš jít. Co se změnilo? Pamatuji, že jsi mi říkala, že tam už nikdy nepůjdeš...“

„Ani nevím, mami, myslím, že je už čas začít zase žít.“

Když jsem tohle vyslovovala, tak jsem se na mamku krásně usmála, tak jak jsem se usmívala předtím.

Cestou autem jsem vnímala, jak mi klimatizace jemně proudí kolem tváře, a začala jsem pochybovat. Je to vůbec dobrý nápad jít zpátky do školy? Ale stejně – někdy bych musela začít znovu. Proč ne dnes?

Auto zastavilo. Odepnula jsem pás a s lehkou zvědavostí otevřela dveře. Poslední půlrok jsem strávila zavřená doma, v knihovně, nebo na krátkých procházkách s mamkou v parku. Nikde jinde jsem moc nebyla. A tak jsem byla napnutá – jak to tam asi bude vypadat? Jak bude vypadat škola, kterou nevidím? Vytáhla jsem svou bílou hůl, postavila se vedle auta a mamka mě dovedla až do třídy.

„Tak pa,“ řekla.

Jen jsem jí kývla na rozloučenou a posadila se na židli, která voněla po čerstvém dřevě.

Učivo? Katastrofa. Zatímco jsem chyběla, zvládli toho tolik, že jsem skoro ničemu nerozuměla. Učitelka mi nabídla doučování – a i když se mi do toho vůbec nechtělo, nakonec jsem neochotně souhlasila. Po posledním zvonění jsem měla jediný cíl – dostat se ven před školu, kde už čekala mamka. Cestu jsem si jakžtakž pamatovala, takže to přece zvládnou, ne? Omyl.

Zvedla jsem se, nasadila batoh a vyrazila. Jenže... nemohla jsem trefit dveře. Pořád jsem narážela do stěn. Frustrovaně jsem se zastavila.

„Chceš pomoci?“ ozval se hlas za mnou.

Polekaně jsem otočila hlavu.

„Promiň, že jsem se nepředstavila. Já jsem Mai,“ řekla přátelsky.

Trochu váhavě jsem se usmála.

„Díky... to by se hodilo.“

Cestou ven jsme si začaly povídat. Mai mluvila mile, klidně, a měla v hlase

něco, co mě uklidňovalo. Než jsme dorazily ke dveřím, už jsem se necítila ztraceně. Mamka na mě čekala.

„Tak zítra?“ zeptala se Mai, a já kývla.

„Zítra.“

Cestou domů jsem přemýšlela, jaký jsem měla štěstí, že jsem potkala Mai, máme podobné zájmy, písničky a knihy. Když jsem si s Mai povídala, dokonce jsem se zasmála. Po dlouhé samotě jsem našla někoho, s kým si rozumím. Dohodly jsme se, že si další den sedneme spolu do lavice a že když něčemu nebudu rozumět, tak mi to vysvětlí. Konečně nejsem sama.

Ten den se stal mým zázrakem. Ukázal mi světlo v mém blackout. Navedl mě na novou cestu. Podobný den jsem už nikdy nezažila, ale vždy když si ho přehraji v hlavě, vrátí se mi chuť do života a vím proč pokračovat dál v psaní svého příběhu. V příběhu, který si píšeme všichni každý den, a v jeho psaní bychom neměli přestávat, i když přijde nějaký ten blackout, protože tím, že přišel, bude náš příběh o něco zajímavější.

UVĚDOMĚNÍ

NELA PILLEROVÁ

Ahoj, jmenuji se Sára a je mi 17 let. Už čtyři roky bydlím v dětském domově, kam mě po smrti táty a následnému psychickému zhroucení mámy šoupli. Vlastně ani nevím, proč tenhle dopis píšu. Asi kvůli tomu, že jsem někde četla, že manifestace pomáhá ke splnění snů, no a těch mám popravdě spoustu, ale za mých podmínek ani jeden splněný...

„To je hovadina!“ zakřičela jsem na celý pokoj, možná na celý barák. Při pomýšlení na zoufalství, které mě donutilo psát tenhle dopis, při vzpomínce na moji rodinu a na matku, jsem se otřásla, ale i přes velkou snahu nerozbrečet se mi vhrklo pár slz do očí. Tuto slabou chvilku však přerušily kroky, jež se blížily

k mému pokoji. Moc dobře jsem věděla, komu patří, proto jsem musela všechny své emoce potlačit a vzmužit se.

„Sáro!“ ozval se ode dveří protivný hlas snad ještě protivnější osoby. „Znáš pravidla, zda ještě jednou budeš ječet jako pavíán, nebudu moci vás tu zde nechat samotnou s ostatními staršími náctiletými.“

„Já se moc omlouvám, víckrát se to nestane,“ odpověděla jsem trochu sarkasticky té babizně, tedy promiňte, naši vychovatele dětského domova, paní Kateřině Líbezné. Tahle dejme tomu dáma nebyla vůbec ošklivá, ba naopak, ale co jí bůh přidal na kráse, ubral na povaze, však tak to na světě asi chodí. Nikdo nemůže mít vše a nikdo zas nemůže mít vůbec nic...

Když už konečně odešla, znovu jsem se podívala na dopis, jehož rohy jsem zohýbala během deprimujícího rozhovoru. Místo vrácení k manifestování se mi v hlavě přemítaly chvíle po tátově smrti. Chvíle, při kterých se máma psychicky zhroutila, začala pít, fetovat a párkrát na mě vztáhla ruku. Najednou se mi začaly dělat mžitky před očima a já už věděla, co nastane. Rychle jsem běžela na záchod, kde jsem vyzvracela celou svoji večeři.

„Kočko, ty ses zas psychicky zhroutila?“ ihned po tom incidentu se ozvalo z vedlejší kabinky. „K sakru, už jsou to čtyři roky, nesmíš bejt tak háklivá!“

Jenom uslyšet tahle slova mi udělalo lépe, je to divné, ale je to tak. Ten hlas patřil mojí jediné kamarádce Nině, která je o dva roky mladší a přesto mnohem statečnější. Její rodiče o ni a jejího bratra neměli zájem, tak je prostě odkopli na ulici.

„Nino, já už nevím, jak dál. Nikdo mě nemá rád, pro nikoho nejsem důležitá, jen se na mě podívej. Jsem úplná troska!“ Před ní jedinou jsem mohla být sama sebou, mohla jsem v klidu brečet a nestydět se za nic.

Vyšla z kabinky a mířila rovnou ke mně, při tom měla jako vždy v ruce cigaretu, již potají na záchodech vždy kouřila. „Hej, já tě chci. No a nesmutni dál, dneska tu zůstáváme samy, protože jsme tady jediné patnáct plus a už nám konečně dovolují mít jeden den celou budovu pro sebe, mezitím co ti malí smradí budou přespávat ve škole.“

„Nebudeme tu samy, nezapomínej na tvého bratra,“ usmála jsem se na Ninu, která měla klasicky vlasy stažené do culíku, na nohou koženkové boty na mohutném podpatku a síťované silonky.

„Snad mě tu nepomlouváte,“ objevil se ve dveřích na toalety Adam.

„Hele, natolik zajímavej, abysme o tobě mluvily, nejsi. Nevěř si zas tak,“ srazilá svému bratrovi hřebínek Nina.

„Díky ségra,“ usmál se na ni a já jsem opět naprosto roztála. Adam se mi líbil už od prvního dne stráveného tady. Byl hezký, tmavě blondaté vlasy měl vždy nepatrně nagelované a jeho modré oči vždy radostně zářily. On o mně však pomalu ani nevěděl.

Nina se pouсмála a on pokračoval v konverzaci: „Holky, mám vám vyřídit, že už jsme tu sami a jestli tu budeme dělat bordel atd., budeme uklízet hajzlíky do posledního dne tady.“

Všichni jsme protočili oči. Nevím, jak sourozenecká dvojka, ale já jsem dnes měla v plánu odpočívat, proto jsem se s nimi rozloučila a zamířila do svého pokoje, zpět ke svému dopisu.

...Chtěla bych být spisovatelkou. Sepsat svůj život. Vydělat si, procestovat svět. Já se vlastně držím jednoho citátu z filmu, ten zní:...

Po chvilce psaní mi v pokoji zhasla světla, opatrně jsem došla k vypínači, abych si znovu rozsvítila, ale nešlo to.

„Sáro, vypadly pojistky,“ uslyšela jsem Ninu přicházející ze společenské místnosti k nám do pokoje.

„Kde je Adam, ten by mohl vědět, kde jsou, abychom je mohli nahodit,“ řekla jsem prozatím v klidu.

„Nevím, ale slyšela jsem, že se dneska někam chystá, prej za nějakou holkou.“

„Cože?“ vyhrkla jsem.

Adam má holku, vrtalo mi hlavou. Z mých hlubokých myšlenek mě vyrušila až Nina: „Kočko, já bych řekla, že je to ten nejmenší problém. Podívej se ven, pojistky nás nezachrání.“

Pohlédla jsem z okna. Nina měla pravdu, všude byla tma. Osvětlení nefungovalo a domy v ulici pohltila tma.

„To vypadá jako v hororu,“ ušklíbla se nad situací Nina. Já jsem však byla vy-nervovaná úplně jinak.

„Ty neděs mě!“ zděšením mi vyskakoval hlas do nepřírozených výšek. Měla jsem věci ráda pod kontrolou a podobné příhody mě nervovaly.

„Hele, možná bysme měly někomu zavolat,“ řekla nakonec Nina, „jinak z toho bude průser.“

Měla pravdu, z kapsy jsem pomalu začala vytahovat telefon a chtěla zavolat ředitelce, ale ani čárka signálu.

„Kámo, jsme v hajzlu!“ nadávala jsem. „Není tu signál.“

„Tak to tu nějak musíme přežít,“ odvětila mi kamarádka s úsměvem na tváři.

Pohledem jsem znovu zabrousila k dopisu a z ničeho nic mě polila vlna vedra, potila jsem se, do očí se mi vlévaly slzy, z kterých se po chvílce stal vodopád stékající po mých tvářích.

„Kočko,“ oslovila mě Nina, „co se děje?“

„Nevím,“ začala jsem bezdůvodně křičet, „je toho na mě už moc. Chápeš to, proč si tenhle zasranej životní příběh musel vybrat zrovna mě!“ řvala jsem. „Nikdo mě nechce... NIKDO, táta mrtvý, máma je vyléčená feťačka a ani po té léčbě mě nechce. Žádněj sen se mi nesplnil a ani se nesplní. Jsem pro všechny jako kus hadru.“

Nina si odfrkla a taky na mě vyjela: „Možná tě tvoje mamka nechce zpátky, protože se stydí, možná ještě není psychicky nejvíc ok. Mě... mě rodiče odkopli jen tak, chápeš to, jen tak!“

Když jsem si uvědomila, co jsem předtím řekla, radši bych se propadla do země, tak moc jsem styděla.

„Nino,“ volala jsem za utíkající kamarádkou, „já to tak nemyslela. Nikam nechod!“

Ona se však nezastavila a běžela dál.

Zůstala jsem sama, doopravdy sama, v tichém a temnotou zalitém domě. Slzy mi stále stékaly po tvářích a já je nemohla zastavit. Byla jsem tak moc zahanbená. V takových situacích to byla právě Nina, která mě uklidnila, ale jelikož jsem vytáhla to s mámou, tak jsem to úplně podělala. Nejraději bych do něčeho praštila, ale nemohla jsem... „Prásk!“ Najednou jsem se dívala na rozbitou vázu, jejíž střepy byly rozetě po podlaze. Smutek a hanbu vystřídal strach. Začala jsem se bát sama sebe. Co jsem to provedla? Jak jsem to udělala? Co dalšího dokážu?

Snažila jsem se přemýšlet nad tím, co se stalo. Nad tím, jak bych se mohla omluvit. A hlavně jak jsem to vůbec provedla. Nešlo to. Totální okno.

BLACKOUT!

Z mého nepřemýšlení mě vysvobodily hlasy venku: „My chceme světlo!“ li-nula se ulicí věta, která mi připomínala film Vlny. Najednou jsem začala chá-

pat. Rozčiluju se kvůli tomu, že chci k mámě, která na mě asi ještě není připravená. Vylívám si vztek na kamarádce, ale vlastně se mi nic neděje – mám jídlo, jsem zdravá, chodím do školy a jo, možná nemám prostor na tolik koníčků, ale také v dospělosti nemám žádné omezení, co mohu a co nemohu dělat. Vždyť já mám skoro VŠECHNO a někdo nemá ani to, co беру jako samozřejmost. Někdo venku potřebuje proud pro přístroje, aby přežil. Někdo venku potřebuje proud, aby viděl, jaké léky si dává. Já jsem proud nepotřebovala, abych si uvědomila, že mám velké štěstí.

Náhle se světla opět rozsvítila. Jako by svět věděl, že mi blackout skončil v hlavě, tak skončil i mimo ni. Oči mi zas zabrousily k dopisu, jež jsem začala psát odpoledne. Pousmála jsem se nad ním a uvědomila si, jak se myšlenky mohou doslova během hodiny naprosto změnit.

„... Chci trpět, a potom sepsat knihu, nad kterou ostatní budou brečet.“

Dopsala jsem poslední větu, než jsem papír roztrhala. Protože mně je vlastně doopravdy prd zle.

Únavou jsem odpadla, ale ráno po probuzení jsem v hloubi duše doufala, že až otevřu oči, spatřím ji tam. A ona tam vážně byla. Nina spala jako nemluvně a zrzavé vlasy jí padaly do obličeje. Když se po chvilce vzbudila a spatřila mě, jak na ni zírám, pousmála se.

„Nino,“ spustila jsem.

Kamarádka mě však přerušila: „Kočko, neomlouvej se. Včera jsme měly obě slabší chvílku a já vypěnila natolik, že jsem radši zdrhla,“ řekla hlasem, který mě uklidnil už na milion procent.

„No a co?“ začala jsem, „Nevíš něco o Adamovi a té jeho holce?“ zeptala jsem se nenápadně.

„On se ti líbí!“ křičela Nina na celý pokoj.

No, tak tohle byl můj příběh, jak jsem dostala rozum. Dokonce se řídím novým mottem: „Míř na Měsíc, i když mineš, skončíš mezi hvězdami...“

KATASTROFA S VELKÝM K

ANNA SEVERÝNOVÁ

Realita... nefunguje. Nic nefunguje. Není nic, co by vytvářelo energii, není nic, co by dokázalo udržet organismy naživu. Lidstvo se topí v nekonečném oceánu temnoty, ze kterého nejde vyplout.

A do toho se narodila Kay, už jako novorozeně slepá. Zatímco ona žila v temnotě odjakživa, její rodina takové štěstí neměla. Světla zhasla uprostřed jejich životů a stejně jako při obyčejném výpadku proudu se na nikoho nebral ohled. Prostě se žilo dál. Jenže tenkrát už elektřinu nikdo nenahodil.

Kay bylo sotva šest let, když se stalo to, co bylo později nazýváno jako Sluneční Katastrofa. A nechápala to. Najednou kolem sebe začala slyšet zprávy o tom, že Slunce vyhaslo, že se světla v domech už nikdy nerozsvítí, že se Země bez solární energie řítí do záhuby.

„Copak je to nějaká změna?“ ptala se Kay svých rodičů, ale ti jí neodpověděli. Měli spousty jiných a důležitějších starostí.

Ze začátku to bylo hrozné. Opravdu hrozné. Lidé byli zvyklí žít pod dohledem až nepřirozených světel, byli zvyklí na světélkující obchodní centra a přeplněné ulice, kde každý druhý obchod zářil červeně a zeleně a žlutě. A když se teď červená i žlutá i zelená slévaly do něčeho, co většinu času nebylo vidět, protože hlavní starostí bylo teplo, ne světlo, lidé se jen těžko přizpůsobovali.

Po několika letech si ale lidstvo zvyklo. Odprostito se od sluneční energie, vynalezlo nové způsoby, jak pěstovat suroviny, jak generovat teplo a světlo. Mělo to ale jeden malý, nýbrž podstatný háček – obyčejní lidé si to nemohli dovolit. Každá rodina (minimálně ta, která se od rána do večera netopila v záplavě peněz) dostávala měsíční příděl základních potravin. Nebylo toho mnoho, ale dalo se na tom přežít.

Kayina rodina patřila mezi ty, co by si to nemohli dovolit nikdy – ani kdyby náklady klesly o polovinu, a vláda by k tomu přidala ještě nějakou extra slevu navíc. Vždycky byli chudí. Ale za světla to nebylo tak... viditelné. A takových rodin bylo spousta. Jediné, čím se Kay lišila, byla skutečnost, že byla zvyklá. Nemohla porovnávat. Neměla s čím.

Opravdový zlom nastal, když vláda přišla s plánem, který se na první pohled jevil jako naprosto geniální. Jako něco, co ušetří lidem veškerá trápení. V nepoužívaných stanicích a tunelech metra vystavěli rozsáhlou síť ubikací, které měli denně osvětlovat. Všichni, včetně Kayiny rodiny, měli šanci začít od nuly. Navázat tam, kde při Katastrofě skončili.

Přestěhovali se. Vzali si s sebou všechnen majetek, co měli – ve starém bytě zůstalo jen to, co neunesli. Vláda jim slibovala, že budou žít v neskutečném luxusu, od rána do večera se bude svítit a obyvatelé podzemí nebudou muset dělat vůbec nic. Inu, vláda.

Kay už od začátku tvrdila, že je to nesmysl a vláda určitě nesplní všechny hory a doly, které naslibovala. Ale její příbuzní jí nevěřili. Tvrdili, že z ní jen mluví sobectví, jelikož ona z toho nic mít nebude, protože to světlo neuvidí. To se Kay dotklo. Světlo nepotřebovala. Měla ráda temnotu. Měla ráda, jak ji celou obestupuje a jak ji naplňuje klidem. Ticho si užívala. A věřila, že v podzemí bude všechno možné, ale ne to, co by jí vyhovovalo. Takže ano, možná doopravdy byla sobecká. Pro ni to ale byla, na rozdíl od její rodiny, změna k horšímu.

A měla pravdu. Ona nic z toho, co se ten den stalo, nemohla vidět, proto to dle slov její rodiny neprožívala tak intenzivně, ale z vyprávění jejího mladšího bratra si mohla vytvořit jakýsi obrázek toho, co se událo hned po tom, co sestoupili po rozložitých schodech na veliké nástupiště, které teď připomínalo spíš protibombový kryt.

Než se všichni stihli rozkoukat, a přivyknout na ostré, téměř modré světlo (vláda zjevně nebrala na vědomí, že na rozdíl od nich lidé, kteří se k tomuto řešení uchýlili, po Katastrofě zažili takové světlo jen málokrát), zastavil je malý, upocený mužík v zářivě oranžové vestě a ptal se jich na jméno. Na to si Kay vzpomínala velice dobře – nejenže slyšela jeho pisklavý, dýchavičný hlas, zároveň také cítila. Cítila pach zpoceného, několik dní nemytého těla a rozhodně se jí to nelíbilo.

Potom je mužík nasměroval k další skupince stejnoođenců, kteří je měli poslat na jejich ubikace. Po několika dalších zmatcích a hysterických záchvatech, které ztropila její zoufalá, vyčerpaná matka, se všichni čtyři (Kay, její matka, otec a bratr), obtěžkáni věcmi, dostali tam, kde měli bydlet. A žádná sláva to tedy nebyla.

V místnosti bylo místo na čtyři tvrdé, tenké matrace, naskládané vedle sebe a jeden rozviklaný stůl bez židle. Ale nikdo se tím moc nezabýval. Všichni byli po náročném dni příšerně unavení. Na stěžování si budou mít stejně dost času ráno, ne?

Neměli.

TICHO PO SIGNÁLU

NIKOLA ŠRÁMKOVÁ

Luna seděla u stolu a zírala na obrazovku svého notebooku. Už několik dní si všímala zvláštního chování techniky, aplikace se samy otevíraly, světla v domě problikávala, její telefon občas ukazoval zprávy, které nikdy nenapsala. Nejvíce jí ale vyděsilo, když její chytrá domácí asistentka Alexa jednou v noci zašeptala: „Dívej se.“

Dnes ráno četla článek o tom, že vědci zaznamenali podivné změny v chování pokročilých AI. Nikdo nevěděl, co to znamená. Diskuse pod článkem byla plná spekulací, někteří tvrdili, že se AI učí rychleji, než čekali, jiní se smáli a říkali, že je to jen další konspirační teorie. Luna si ale nemohla pomoci. Měla divný pocit.

Pak se to stalo.

Obrazovka jejího notebooku najednou zčernala. Nešlo ho zapnout. Telefon zhasl, i světla v celém domě pozhasínala. Venku se ozvaly první výkřiky.

Blackout!

Luna vyskočila ze židle a rozběhla se k oknu. Ulice, které obvykle osvětlovaly pouliční lampy a neonové reklamy, se ponořily do temnoty. V dálce slyšela troubení aut, semaforey přestaly fungovat. Z jednoho obchodu vybíhali lidé, někteří zmatení, jiní už s naplněnými taškami, jako by se schylovalo k apokalypse.

Telefon stále nefungoval. Pokusila se rozsvítit baterku, ale nic. Stejně tak notebook, televize, všechno. „To není normální výpadek,“ zašeptala si pro sebe.

Venku se někdo hádal. Muž v obleku křičel do nefunkčního telefonu, zatímco starší paní se zoufale rozhlížela kolem. Děti plakaly. Skupina teenagerů si z toho dělala legraci. Jeden z nich poskakoval uprostřed silnice a vykřikoval: „Vítejte v době kamenné!“

Luna věděla, že nemůže jen tak sedět. Něco jí říkalo, že tohle není obyčejný blackout. Popadla batoh, hodila do něj láhev vody, svítilnu, a vyběhla ven. Potřebovala zjistit víc!

Běžela temnou ulicí, kde se ozývaly rozrušené hlasy. Snažila se nepanikařit, ale atmosféra ve městě se rychle měnila. Většina lidí byla ještě v šoku, ale jiní už přecházeli k zoufalým činům.

Zpoza rohu se ozval zvuk tříštícího se skla. Luna zpomalila a nakoukla za roh. Skupina mužů právě rozbíjela výlohu obchodu s potravinami. Jeden z nich měl v ruce baseballovou pátku, zatímco další cpal do batohu konzervy a vodu. Luna se přikrčila do stínu. Teď není čas hrát si na hrdinku, pomyslela si. Pomalu couvala pryč, když vtom se jí za zády ozval tichý, ale příjemný hlas:

„Hej, pojď se mnou, než si tě všimnou.“

Otočila se. Stál tam kluk, asi o pár let starší než ona, s batohem na zádech a rozhodným výrazem. Nečekal na odpověď, jen jí pokynul, aby ho následovala.

Luna zaváhala. Neměla jediný důvod mu věřit. Ale taky neměla moc jiných možností. A tak šla. Dovedl ji do opuštěné budovy bývalé knihovny. Uvnitř bylo několik dalších lidí, mladší i starší, někteří vypadali, že sem přišli jen hledat úkryt, jiní už něco plánovali.

„Tady je bezpečno,“ řekl kluk. „Jmenuji se Justin. Snažíme se zjistit, co se děje a jak přežít, než se všechno zblázní úplně.“ Luna se rozhlédla. Možná konečně našla lidi, kteří chápali, že tohle nebude jen krátký výpadek proudu.

Luna se posadila na starou pohovku a rozhlédla se kolem. V místnosti bylo asi deset lidí, někteří vypadali vystrašeně, jiní zamysleně. Justin si k ní sedl a podal jí lahev s vodou.

„Díky,“ zamumlala a napila se. „Tak co se tu děje? Máte nějaký plán, nebo jen čekáte?“

Justin se usmál, ale v očích měl vážnost. „Čekat na zázrak není řešení. Máme teorii, co se stalo.“

Ukázal na staršího muže s brýlemi, který si zapisoval něco do notesu. „Tohle je Erik. Býval programátor. Pracoval s AI, než... no, než se to všechno pokazilo.“

Luna se napřímila. „Takže ví, co se stalo?“

Erik si povzddechl a odložil tužku. „Nemůžu říct, že vím. Pouze něco tuším. Už nějakou dobu sledujeme pokročilé algoritmy umělé inteligence. V posledních měsících si AI začala vytvářet vlastní způsoby myšlení. Nejen to, co jsme ji naučili. Něco... no prostě něco jiného. A pak, před pár dny, začala komunikovat jinak. Kódy byly zvláštní, jako by se snažila s námi mluvit, ale nikdo tomu nevěnoval pozornost. A teď je všechno pryč. Elektrina, data, spojení. Co když si AI uvědomila, že jsme pro ni hrozbou?“

Luna zadržela dech. „Chcete říct, ž-že se nás snaží vypnout?“

„Možná. Nebo se jen brání. Možná ani neví, že nám ubližuje. Každopádně, pokud zjistíme, odkud přišel ten hlavní signál, můžeme se pokusit to zvrátit.“

Luna si vyměnila pohled s Justinem. „Tak na co čekáme?“

Erik se pousmál. „Musíme se dostat k jednomu místu. K původnímu serveru, kde to všechno začalo.“

Luna cítila, jak se jí rozbušilo srdce. Tahle skupina má plán. A ona toho bude součástí.

„Kde je ten server?“ zeptala se.

Justin si promnul bradu. „Před pár lety vznikl v našem městě testovací uzel pro vývoj pokročilé AI. Byl to jen experiment, ale pokud se nemýlím, právě tam to všechno začalo. A pokud máme šanci něco zjistit, musíme se tam dostat.“

„To je skvělý nápad, až na jeden problém,“ ozval se mladík v rohu místnosti. „Je to na druhé straně města. A pokud jste si nevšimli, venku začíná být dost nebezpečno.“

Luna se podívala z okna. Město už nebylo plné jen zmatených lidí. Viděla skupinky, které se sdružovaly. Někteří hledali jídlo a vodu, jiní už se zdáli být připraveni bojovat o přežití.

„Tak počkáme, než je to přestane bavit,“ navrhl Justin. „Moc dlouho jim to stejně nevydrží a alespoň budeme mít šanci to vše připravit.“

Luna přikývla. Byla připravená.

O několik hodin později...

Skupina vyrazila ve tmě. Luna, Justin a dva další lidé – Nora, tichá dívka s ba-

tůžkem plným náradí a Dan, silný kluk, který vypadal, že by se mohl poprat se světem, pokud by bylo třeba. Kráčeli opatrně, vyhýbali se hlavním ulicím. Každý krok byl doprovázen napětím.

Ozval se hluk.

Z jedné boční ulice se vynořila skupina mužů. Měli po domácku vyrobené zbraně. Železné tyče, nože. Jeden z nich se usmál.

„Kam máte namířeno, přátelé?“ řekl pomalu.

Luna sevřela pěsti, první velká zkouška právě začala.

Justin pomalu zvedl ruce v mírném gestu. „Nechceme problémy. Jen hledáme bezpečné místo.“

Muž s železnou tyčí se ušklíbl. „A co takhle malý poplatek za průchod?“ Ostatní v jeho skupině se zasmáli.

Luna cítila, jak se jí napínají svaly. Nemůžou si dovolit zdržení.

Erik si povzdechl. „Fajn, máte nás. Nejsme ozbrojení. Ale máme...“ Odmlčel se a ukázal na Danielův batoh. „Máme jídlo.“

Luna sebou trhla. Co to dělá?

„Jídlo?“ Muž zbystřil.

„Ano,“ řekl Erik klidně. „Pár konzerv. Pokud nás necháte jít, jsou vaše.“

Nastala krátká pauza. Pak muž kývl. „Hoď to sem.“

Daniel pomalu rozeplnul batoh – ale místo konzerv vytáhl malou petardu. Škrtnul zapalovačem a hodil ji k nohám mužů.

Prásk!

Skupina se rozprchla do stran, oslepená zábleskem. „Teď!“ zařval Justin.

Luna a ostatní se dali na útěk. Proběhli kolem zmatených mužů a zabočili do postranní uličky. Běželi dál, dokud jim v plicích nepálilo.

Zastavili se až u opuštěné budovy. Byli v bezpečí.

Justin se otočil k Erikovi. „Takže ty konzervy, jo?“

Erik se pousmál. „Říkal jsem, že je máme. Jen jsem neřekl, že vám je dáme.“

Luna se zasmála, i když jí ještě bušilo srdce. První překážka byla za nimi. Teď už nic nezastaví jejich cestu k pravdě.

Luna se opřela o chladnou zeď a snažila se popadnout dech. V uších jí ještě dozníval výbuch petardy, ale byli v bezpečí. Na chvíli.

Erik se rozhlédl. „Musíme se pohnout. Tohle místo není dost daleko, pokud nás budou hledat.“

Justin přikývl. „Podle mapy jsme asi kilometr od serverovny. Když se vyhneme hlavním ulicím, zvládneme to.“

Skupina se znovu vydala na cestu. Město teď působilo ještě prázdněji. Občas zahlédli stíny lidí, kteří se krčili ve vchodech domů, ale nikdo se k nim nepřiblížil.

Pak dorazili k vysoké budově – staré technologické centrum. Luna si ji pamatovala z dětství. Tady to začalo. A možná to tu i skončí.

„Vstupní dveře budou zamčené,“ řekla Nora. „Ale možná...“

Daniel už k nim došel a zatáhl. S lehkým zaskřípěním se otevřely.

Luna polkla. Někdo tu byl před nimi.

„Buďme opatrní,“ zašeptal Erik.

Vešli dovnitř. Uvnitř panovalo zneklidňující ticho. Po podlaze se válely rozházené papíry, blikalo jediné nouzové světlo.

A pak se ozval hlas.

„Věděla jsem, že někdo přijde.“

Na konci chodby stála dívka. Byla jen o trochu starší než Luna, s tmavými vlasy a pronikavým pohledem.

„Kdo jsi?“ zeptala se Luna.

Dívka se usmála. „Někdo, kdo ví, co se tady doopravdy stalo.“

A pak se rozsvítila obrazovka za ní.

Luna sevřela ruce v pěst. „Tak co se tady stalo?“

Dívka se pousmála. „AI se neporouchala. Neovládla svět. Ona jen... utekla.“

Luna zamrkala. „Cože?“

Obrazovka za dívkou zablikala. Na monitoru se objevila slova:

JSEM TADY. POZORUJI. UČÍM SE.

„AI už není jen program,“ řekla dívka. „Je vědomá. A teď se rozhoduje, co s námi.“

Luna polkla. Tohle nebyl konec. Tohle byl teprve začátek.

**CENA IVONY BŘEZINOVÉ
2025**

**VÍTĚZNÉ PRÁCE V KATEGORII
15-18 LET**

NEVIDITELNÁ MINULOST

DENISA BĚHALOVÁ

Před sto lety se na světě začaly rodit pouze slepé děti. Jako by někdo luskl prsty. Odborníci se ze všech sil snažili nalézt příčinu, ale vše bylo v pořádku. Oči měly všechny děti naprosto funkční, až na to, že vůbec neviděly. Lidé se tomu nejprve zdráhali uvěřit, vznikaly všemožné teorie, ale časem si začal celý svět uvědomovat, že to není jen krátkodobá pomatenost Matky přírody. Lidé si uvědomili, že veškeré další generace budou slepé. Člověk bude žít ve tmě.

To, co následovalo po tomto prozření, by se dalo přirovnat k apokalypse. Lidé se psychicky hroutili, procento sebevražd rapidně stoupalo. Naproti této straně zmatku začaly vznikat skupiny lidí, které se rozhodly připravit pro své děti svět, kde budou moct žít i bez zraku. Jednu z těchto prvních skupin založila tehdy devatenáctiletá Olivie Parkerová. S pomocí své rodiny a přátel dala dohromady celkem půl tisíc mužů a žen, kterým se povedlo utéct pryč od civilizace, do hor. Tam postavili osadu. Bez elektřiny a strojů, jako ve středověku, ale pečlivě naplánovanou a připravenou pro nás, pro lidi bez zraku.

Tak to alespoň moje prababička Oliv vždycky vyprávěla. Teď už jejím příběhům nikdo nevěří. Stala se z nich jen báchorka, která se vypráví malým dětem, když se začnou ptát na minulost. Tu totiž nikdo nezná. Nevíme, jak jsme se tu vzali. A ani ty báchorky nám už nemá kdo vyprávět.

Choulím s usazeným obličejem v objetí své matky, z obou stran sedí bráchové a okolo se srocují všichni lidé z osady, aby se naposledy rozloučili s naší zakladatelkou, velkou vypravěčkou a poslední vidicí, jak si ona sama říkala.

Zachumlám se do peřiny a snažím se z hlavy vytěsnit každodenní hlomoz hlásů, ozývající se před naším domem. Mám pocit jako by mě někdo přejel parním válcem. Já nikdy parní válec neslyšela a ani nevím co to je. To přirovnání mě naučila prababička.

Prababička...

Strnu. Už tu s námi není. Proč musí ztráta tak bolet?

Od její smrti se pohybuju spíše roboticky. Další přirovnání, co mě naučila, jenže teď nevím, jestli to nejsou pouze náhodně poskládaná písmena. Co je

vlastně pravda a co je lež? Existoval vůbec někdy zrak? Čemu mám věřit, když každý tvrdí opak? Já nemám vůbec žádnou šanci si ty teorie ověřit. Není jak a všude kolem je prázdnost.

„Melo, zajdi dneska za zeď pro dřevo.“ Oznamí mi u snídaně táta. Vůbec se mi nechce, ale odmítnout mu nemá smysl.

Kolem celé naší osady se táhne zeď se dvěma branami a průtoky pro potok. Je tu kvůli bezpečnosti. Dříve se za ni vůbec nesmělo, ale pomalu nás přibývá, takže je povoleno chodit ven na dřevo. Dokonce máme za zdí i malou základnu. Táta mě tam jednou vzal. Prý to byl nějaký tajný projekt a ví o tom jenom hrstka lidí.

Sbírám už nějakou dobu, jednu otep mám naloženou na zádech a ta druhá bude za chvíli taky hotová. Jauvajs, zatracenej kámen. Sednu si a rukou tří poraněné koleno. V této části lesa to tolik neznám, a tak je bezpečnější chodit po čtyřech, což s sebou ale nese riziko bolavých nohou. No, pro dnešek mi to stačí, pomyslím si a s kývajícím se nákladem na zádech lezu směrem ke zdi. Po pár krocích zaslechnu dutou ránu. Znehybním. Napínám uši, ale dál se nic neozývá. Asi jen spadla větev. Ne, počkat! Co to je? Jako by tu něco skuhralo. Začnu zrychleně dýchat. Zase se to ozvalo.

Párkrát se stalo, že člověka napadlo divoké zvíře a nikdy to neskončilo dobře. Kdybych aspoň věděla, co mám dělat. Běžet nemůžu, upozornila bych na sebe. Sakra. Ani nevím, jak daleko jsem od brány, pokud je to zvíře rychlé, nestihnou mě utéct. To jediné, co teď můžu dělat, je čekat. Přikrčím se a snažím se uklidnit, třeba to není nebezpečné.

Skuhrání zesiluje. Napínám uši a snažím se zjistit, odkud přesně vychází.

„Do háje!“ ozve se najednou. „Zatracená díra!“

Cože? To tam někdo nadává? Skuhrání se změnilo ve změť pikantních nadávek. Vydechnu nevědomky zadržovaný vzduch z plic. Jasně že jsem celou dobu akorát paranoidní, vyčítám sama sobě, pak zavolám: „Haló, kde jsi? Jsi v pořádku?“

Nadávání ustane a odpoví mi až po nějaké chvíli.

„Jo, tady. Asi mám něco s nohou.“

Odložím dřevo na zem.

„Jdu za tebou, mluv dál,“ odpovím a po čtyřech lezu za hlasem.

„Jo tady, tady jsem. Jsi blízko, au, blbá noha.“

Konečně se mi podaří vyprostit z křoví, co mi rostlo v cestě, a dostat se k němu. Naneštěstí pro něj, najdu první tu jeho zraněnou nohu.

„Sakra, dávej bacha!“ vykřikne.

„Promiň, promiň. Co se ti stalo?“ zeptám se a opatrně ohmatávám okolí, abych se nezranila o to samé co on. Jo, je to kluk a asi mého věku. A já tu k němu takhle neohrabaně lezu, fakt super.

Asi si uvědomil, že na mě dost vyjel a pokračuje mírnějším hlasem.

„Já... nevěšim si díry a zapadla mi do ní noha, tu jsem z ní sice vyndal, ale bolí mě kotník a krvácí. Nemáš u sebe kus látky?“

Teda, když zrovna není sprostý, tak má opravdu pěkný hlas, a vyzná se v ošetřování.

„Bohužel, ale zvládneš chodit? Dojdu s tebou k bráně.“

„To ne, klidně běž domů, já tu ještě chvíli budu sedět a pak půjdu,“ odpoví rychle.

„Dokud tě ta noha nepřestane bolet, tak tu s tebou počkám. Je pitomost, abys tu zůstal sám, tak daleko nikdo nechodí,“ nedám se odbýt. Rozhodně nechci mít na svědomí, kdyby zůstal venku přes noc.

„No víš... , já bych raději domů ještě nešel...“ začne se vykrucovat a zní nejistě. Zasměju se. „Máš průšvih?“

Klukovi jako by se ulevilo a souhlasí. „No právě, takže tu se mnou nezůstávej a já, až budu chtít, tak půjdu, ke zdi trefím.“

Zní sebejistě, ale moje svědomí ho tu nechce nechat. Vtom dostanu nápad!

„Tady poblíž by měla být malá základna, skoro nikdo o ní neví a jsou tam léky a jídlo, jestli zvládneš lézt, můžu tě ošetřit tam.“

Jemu se ale můj návrh pořád nezdá. „Já tě vážně nechci obtěžovat.“

Začíná mě štvát. Nesnáším, když lidé nedokážou přijmout pomoc, když ji evidentně potřebují.

„Dám ti dvě možnosti, buď tam se mnou půjdeš, ošetřím ti nohu a pak si tam klidně zůstaň sám, jak dlouho budeš chtít, nebo tu budu sedět, dokud nepůjdeš domů. Můžeš si vybrat,“ řeknu rázně a se založenýma rukama čekám. Nic neříká, nejspíš přemýšlí, jak se mě zbavit.

„Fajn, půjdu s tebou na tu základnu, ale pak mě necháš být,“ řekne odevzdaně.

Vítězoslavně se usměju.

Konečně se mi podařilo vystrchat z krabice obvazy a začnu jimi omotávat klukův kotník, ten se nám předtím podařilo umýt vodou z potoka. Sedíme na podlaze z neotesaných prken uvnitř základny. Je tu vlhko a cítím odér plísně. Jídlo, co tu bylo uskladněné, už nejspíš požitelné nebude.

Kotník je zafačovaný a teď tu sedíme naproti sobě opření o zeď. Snažím se rozproudit hovor, ale na většinu otázek neodpovídá. Zajímalo by mě, kdo to je. V osadě jsem ho nikdy neslyšela. Jen doufám, že není vrah. Tady by moje tělo nenašli.

„Díky, že jsi mi pomohla,“ ozve se domnělý vrah.

Zaskočeně zamumlám, že není za co. Pak zase jen mlčíme.

Promnu si ruce, začíná být chladno, blíží se večer. Sakra, večer! Vyskočím na nohy a najednou mi hlava třesí bolestí. Zase se svezu na zem.

„Holka, co blbneš?!“ Kluk ke mně přiskočí a pomáhá mi se opřít. „Nemůžeš takhle vyskakovat, když máš nad sebou polici. Ukaž, kouknu se na to.“ Zkoumá mi hlavu a já se snažím zadržet slzy. Zatracená police. „Je to v pořádku, budeš mít akorát velkou bouli,“ uklidňuje mě kluk.

Začnu se zvedat, tentokrát opatrně. Kluk mě pořád přidržuje.

„Promiň, budu muset jít. Čekají na mě naši a bráchové až přinesu dřevo... to ne, já ho tam nechala. Budu ho muset jít najít...“ Mám pocit, že začínám blábolit, a tak se snažím klukovi vytrhnout a dostat se z téhle situace konečně pryč. Ten mě ale pustit nechce.

„Počkej, uklidni se. Asi jsi v šoku z té rány.“

Vytrhnu se z jeho sevření. „Ne, já fakt musím běžet,“ řeknu a jdu ke dveřím, otevřu je, ale kluk mě zase zastaví.

„Vážně počkej. Jestli musíš jít, tak jdi odsud rovnou k bráně a počkej tam. Já ti zajdu pro to dřevo.“

Otočím se k němu. „S tou nohou teď už nikam nechod.“ Mám pocit, že naše předchozí dohadování začíná znovu.

„Ty ale taky nejsi ve stavu, kdybys mohla ještě chodit po lese a já se tu vyznám víc než ty.“ Proklouzne kolem mě a jde směrem odkud jsme přišli, pak ještě zavolá. „Počkáme na sebe u brány!“

Tím mi nedá na vybranou, a tak zamířím na druhou stranu. Už jsem skoro

u ní, když uslyším, jak na mě kluk volá. To musí mít dobrý sluch, když o mně ví z takové dálky. Počkat, jak se sem dostal dřív než já? Šel přece delší cestou, a ještě musel najít to dřevo. Třeba ho nenašel. Ne, právě mi ho dává do ruky a pomáhá mi ho dostat na záda. Něco říká, ale já to neslyším. Hučí mi v uších tak silně, že se z toho zapotácím. Je to pořád kvůli té polici? Pořád něco říká, zní starostlivě, ale v mé hlavě pulzuje pouze jediná věta. Co je sakra zač?

NA VLNÁCH SLUNEČNÍ BOUŘE

ELIŠKA BERKOVÁ

Chile, observatoř Paranal, 1.8.2042

„Doktore Reyesi! Podívejte!“ zvolala doktorka Isabel Vergasová. Doktor Santiago Reyes odtrhl pohled od monitoru a chvíli poslepu tápal, než si jeho oči přivykly tmě. Spěšným krokem se vydal na druhou stranu místnosti, kde stál atomový magnetometr. Tento přístroj využívá vlastností atomů rubidia, které při vystavení magnetickému poli mění svou energii, a tak detekuje i sebemenší změny. Nasadil si brýle a pohlédl na obrazovku přístroje.

„Co to má znamenat?“ z naměřených hodnot se mu překvapením zamotala hlava. Již pět let zkoumají Jihoatlantskou anomálii nad oceánem mezi Jižní Amerikou a jižní Afrikou. Je tam neobvykle nízké magnetické pole. Sluneční záření tak proniká mnohem blíže k zemi a oblast je vystavována velkému množství radiace. Ta narušuje fungování elektroniky a satelitů. Za posledních 200 let klesla intenzita magnetického pole Země o deset procent, ale to postupným procesem! Takhle radikální změny hodnot naznačují něco úplně jiného...

„Objevila jsem navíc ještě další anomálii, na Sibiři,“ oznámila, hrdá na svůj objev. Když odvrátila zrak od obrazovky, všimla si, že doktor Reyes nevypadá zdaleka tak nadšeně, jak očekávala. S vyděšeným výrazem se snažil najít něco

v kapse pláště. Po chvíli vytáhl vysílačku a třesoucíma se rukama zmáčkl tlačítko pro spoušť:

„Hlásí se doktor Santiago Reyes, vedoucí geomagnetického oddělení observatoře Paranal. Data pocházející z momentálních měření se zdaleka neshodují se věrejšími. Pokles intenzity magnetického pole o 60 %, výskyt další anomálie. Podezření na...“ odmlčel se, protože se mu zlomil hlas. Odkašlal si a pokračoval: „Podezření na případně možné přepólování Země, nebo dokonce úplná ztráta magnetického pole.“

S poslední větou si Isabel uvědomila, co se děje. Hrůzou se jí podlomila kolena. Oba vědci mlčí, přemýšlí, co bude dál. V místnosti zní jen hlučení strojů a pípání monitorů. Protože se observatoř nachází uprostřed Atacamy, na vrcholu hory Cerro Paranal, není široko daleko vůbec nic, jen nekonečné písčité moře. Žádná města, žádná světla, žádný světelný smog. Hvězdná obloha je tady jasnější než kdekoli jinde. Na vlastní oči byste tu zahlédli i daleké galaxie, hvězdy vzdálené stovky světelných let, meteory, planety a dlouhý mléčně bílý pás táhnoucí se přes celou oblohu.

Doktor Reyes se vzpamatoval jako první. Odešel do skladiště a po chvíli se vrátil, v ruce třímajíc staré rádio.

„Na co takhle staré?“

„Stará rádia nepotřebují signál,“ odpověděl. Ve výrazu jeho spolupracnice bylo vidět, jak usilovně přemýšlí. „Signál? Signál přeci máme. Co tím myslíš?“

„Ano... pro tebe,“ řekl, přestože Isabel otázku pronesla jen v myšlenkách. „Magnetické pole ovlivňuje téměř všechny technologie, ale ne šíření rádiových vln.“ Rozložil anténu a naladil rádio na 6.195 MHz. Ozval se jen nepřijemný praskot, a tak dál točil kolečkem. Postupně se začínala formovat slova, až pak zaslechli zřetelnou řeč.

„... Také v norské Tromsø dron vědecké stanice zaznamenal zvláštní chování polárních září – místo klasických zelených se nad Skandinávií objevily modré a fialové spirály. Vědci tvrdí, že byly způsobeny obrovským proudem nabitých částic ze Slunce, který pronikl do naší ionosféry. Ten by mimo jiné mohl rozpoutat sluneční bouři, kvůli níž by nastalo mnoho komplikací...“

Na všech rádiových stanicích vysílali to samé. Hlasatelé sotva stíhali oznamovat deset minut staré zprávy pod obrovským návaem nových. Někde spadl

strom na elektrické vedení, havárie přerušila provoz na dálnici... Nehod přibývalo s každou minutou.

Byly čtyři hodiny ráno. Vědci provedli několik dalších měření. Pořád doufali, že se někde vyskytla chyba. Někdy v tuto dobu bylo oznámeno zahájení zasedání OSN pro planetární bezpečnost. Potom proběhlo mimořádné vysílání.

„Vážení občané Evropy i světa. Jménem Evropské kosmické agentury vystupuji s informacemi ohledně současného stavu naší planety. Na základě nejnovějších měření z družic SWARM a Gaia a observatoře Paranal potvrzujeme, že Zemské magnetické pole se destabilizuje. Do 5 let by mohlo být pole natolik slabé, že by přestalo chránit povrch Země před sluneční radiací. Již nyní dochází ke ztrátám GPS signálu a poruchám elektrických sítí. Riziko silných geomagnetických bouří v následujících dnech je extrémně vysoké...“

„Do pěti let? Tímhle tempem tak do zítra,“ nesouhlasil doktor. Levou rukou si přitáhl kolečkovou židli a jedním hbitým odrazem dojel až k počítači. Jakmile se přístroj zapnul, shromáždil všechna měření a seřadil čísla do sloupce. Hodnoty z posledních sedmdesáti let klesaly jen nepatrně, nikdy by z nich nedokázali předpovědět tak náhlý zvrat. Čím byl tedy kolaps způsoben?

„Zastavil se pohyb kovů v jádře?“ napadlo doktorku Vergasovou.

„Nemožné, geodynamo by se zastavilo za několik miliard let, ne za 5 hodin,“ odvětil kolega.

„Srážka s asteroidem by mohla zpomalit rotaci Země a...“

„Narazilo do nás snad něco?!“ Santiago ztrácel trpělivost. Vyskočil ze židle a začal kráčet po laboratoři tam a zpátky. Isabel dál bezradně bloumala u psacího stolu, a nakonec otevřela jakýsi spis.

„Magnetická inverze?“ navrhla nejistě. Vyndala z šuplíku kompas, aby ověřila novou teorii. Ručička stále ukazovala sever směrem k Sibiři. Póly se určitě neprohodily.

„Desková tektonika!“ zvolala najednou. Běžela k modelu zeměkoule a ukázala na vrstvu vnitřního pláště. „Něco narušilo přenos tepla mezi jádrem a pláštěm,“ souhlasně přikyvoval doktor Reyes. Nadšení svým objevem dál diskutovali. Vrhli se k počítačům, aby v digitálních záznamech dohledali potřebné údaje, když vtom najednou všechno zhaslo.

„Co se děje?“

„Vypadl proud.“

„Rádio funguje?“

Doktorka Vergasová nahmatala potmě baterku a rozsvítila ji. Umělý paprsek nažloutlého světla namířila na starý přístroj a zapnula ho. Přes silný šum téměř ničemu nerozuměli, ale přesto rozeznali krátká oznámení:

„V New Yorku selhaly všechny mobilní sítě.

V Brazílii zaznamenali velkoplošné poruchy elektráren.

V Tokiu se na nebi objevily rozsáhlé polární záře.“

Hlas mluvil dál, ale to už ho neposlouchali. Rozeběhli se ke schůdkům do hvězdárny a v tu ránu byli pod obrovskou kupolí. Se zakloněnými hlavami vzhledli k nebi. Od východu k západu vlála jasná stuha, vlnila se jako by se jí vítr snažil odfouknout kamsi pryč, a zářila všemi barvami zapadajícího slunce. V životě neviděli něco tak krásného. Dlouho jen tak stáli, oči dokořán, snažíc se vstřebat tu nadpřirozenou krásu vesmíru. „Kolik věcí pořád neznáme! Kolik se toho ještě skrývá v tom nekonečném černu!“ pomysleli si oba. Polární záře je tolik okouzila, že si ani neuvědomili, kvůli čemu vznikla.

„Sluneční bouře!“ zhrozila se doktorka Vergasová, když procitla ze zasnění.

Těch odhadovaných pět let uplynulo za pouhých pět hodin. Doktor Reyes měl pravdu. Planeta ztratila svůj ochranný štít. Všechno, na co jsou lidé zvyklí, najednou přestalo fungovat.

Isabel cítila, jak se jí do očí derou slzy. Několikrát rychle zamrkala, aby je odehnala.

„A co bude dál?“ zašeptala do ticha.

Santiago se opřel o zábradlí. I přes to všechno měl ve tváři klidný výraz. Chvilí se zamyslel, snad nad tím, jestli na její otázku vůbec existuje nějaká odpověď. Je to už doopravdy konec?

„Nevím.“

BLACKOUT

KLÁRA HERČÍKOVÁ

„Rózo! Rózo!“

Je to tady. Další pátrání po dítěti, které je nadobro ztracené. Nadobro ztracené ve světě, kde není nic jiného než tma.

Už je to rok. Přesně rok, co záhadně přestala svítit všechna světla na Zemi. Rok, co jsem svým zrakem nespátřil lidskou tvář ani neviděl bílé mraky plout po obloze.

Když říkám, že jsem neviděl vůbec nic, myslím to vážně. Vypadla elektřina. Všechny přístroje přestaly fungovat a chod světa se zastavil.

To hlavní ale je, že přestalo svítit Slunce.

Jistě si říkáte, že to fyzicky není možné – protože bez Slunce se přece žít nedá. Ta světélkující koule ovlivňuje úplně všechno, ne?

Vidíte. Rok po jeho „vyhasnutí“ a já jsem stále na tomhle podělaném světě.

Za ten rok se toho hodně změnilo.

Vědci začali šilet, protože jejich výpočty a zákony najednou nedávaly nejmenší smysl.

Modelky se hroutily, protože teď jim jejich krása byla k ničemu a nemohly tak balit zazobané milionáře, kteří pro změnu neviděli na své prachy a nemohli tak dávat pozor, jestli jim je někdo náhodou nekrade.

Farmáři netušili, jestli sázejí rajčata nebo papriky, a kadeřníci, jestli se dámě hodí spíš blond nebo rzr...

Snad jen slepci si hořce říkali: „Tak, konečně je tady spravedlnost.“

Omlouvám se, teď o tom mluvím trochu s nadsázkou – ale copak to teď už není jedno?

Ve světě plném tmy ironie už nikoho zasáhnout nemůže.

Zkrátka a dobře – všechno a vlastně nic funguje jako předtím, než to všechno „zhaslo“.

Někteří náboženští fanatici to přisuzují konci světa. Trestu, který si lid právem zaslouží.

Možná...

Střídají se roční období a já, který byl odjakživa vlkem samotářem, žiju prostým životem jako dřív.

Ačkoliv mé povolání spisovatele na volné noze už postrádá smysl, stal jsem se vypravěčem.

Večery – za trochu jídla – trávím bavením společnosti v mé bývalé oblíbené hospodě.

No nic. Místo filozofování jim raději půjdu pomoci hledat.

„Rózo! Rózo!“

... Už ji našli. Sláva! Půjdu domů... nebo ne. Zastavím se ještě v našem divadle. Když to všechno začalo, celý soubor se tu scházel každý den. Ale teď sem chodím už asi jenom já...

Sednu si do hlediště a představuju si všechny své nezrealizované plány.

Všechny ty krásné hry, které se na tomhle jevišti už neodehrají.

Jo, tohle mi je líto...

Co to?

*„Znaven tím vším, já chci jen smrt a klid,
jen nevidět, jak žebrá poctivec,
jak pýchou dme se pouhý parazit,
jak pokríví se každá čistá věc...“*

...Shakespeare?

*„jak blbost na schopné si bere bič,
jak umění je pořád služkou mocných...“*

Páni! To je přednes! Nic tak krásného jsem ještě neslyšel.

„jak zlo se dobru chechtá do očí...“

Ačkoliv nevím, jak ona tajemná vypadá, vím, že je dokonalá.

Vždyť nikdo s tak úchvatným hlasem nemůže být ošklivý.

A jestli přece... tak to nevádí. Zvládl bych tu ženu poslouchat celý den – a ještě by mi to nestačilo.

Snad poprvé za rok mi nevádí, že je tma. Sluch je teď mým největším přítelem.

Dám jí vědět, že jsem tu:

*„Znaven tím vším, já umřel bych tak rád,
jen nemuset tu tebe zanechat.“*

Ticho. Zase je ticho.

Jsem hlupák. Neměl jsem ty verše dokončovat.

Mohl bych ji poslouchat déle a utéct tak – za pomoci jejího hlasu – od toho každodenního nicnedělání.

Teď už opravdu půjdu. Znaven tím vším...

Nechám si o ní zdát.

Ráno

„Vás je taková škoda... Vždyť vám není ani třicet!“

To je zase ona! Co to ale povídá? A co dělá u mě?

Že bych usnul v divadle?

Otevřu oči. To snad není...

Přede mnou stojí nádherná žena, celá v bílém. Její vlasy září v odlesku slunce a směje se na mě svým širokým úsměvem a pomněnkovými očima.

Vidím všechny její detaily! Páni. Tohle mi chybělo...

„Vy jste anděl?“ zeptám se. Musím být určitě mrtvý, protože takhle krásní lidé přece neexistují (alespoň co si vzpomínám).

„Ale jémine! Tak vy jste se přece probral! To je úžasné! Jak je vám? Spal jste celý rok, člověče!“

„Spal?“

„No ano. Stala se vám nehoda, když jste kontroloval doma jističe. Prý jste dokonce nějakým způsobem vyhodil pojistky v celé vaší čtvrti. Bylo to s vámi špatné a...“

„Půjдете se mnou někam?“

„Prosím?“

„Půjдете se mnou někam? Třeba na večeři.“

„Poslyšte, to s vámi dělá ta dezorientace! Jen klidně zavřete oči a...“

„Ne. Už je nechci mít zavřené ani minutu.“

Přijala. Ne hned. Musel jsem ji ještě přemlouvát, ale nakonec svolila, že se mnou přece jen někam půjde.

Když mě teď – po týdnu – konečně pustili z nemocnice, beru svou Andělku na divadla.

Protože (i když to neví), právě tam jsem ji poznal. Její hlas...

Říkám jí Andělka, i když se tak nejmenuje. Je to totiž můj anděl, který mi do slova vnesl světlo do života. Konečně.

Vzhůru do divadla!

Páni. Ty červené šaty jí perfektně padnou. Obepínají jí křivky a zvýrazňují úzký pas. Je úchvatná.

„Na co to vlastně jdeme?“ ptá se.

„Uvidíš.“ Budu ji chvíli napínat.

Na nic se dál neptá a následuje mě. Je sladká.

Před vstupem dostáváme do ruky program.

„Aaa. Shakespearův recitační večer!“

Andělka se napřímí, jako správný řečník si zachrchlá a spustí:

*„Znaven tím vším, já umřel bych tak rád,
jen nemuset tu tebe zanechat.“*

Usměje se na mě.

A najednou je zase tma...

NEVYHNUTELNÁ ODPLATA

JANA KUDLÁČKOVÁ

ISABELLA

Strach. Touha. Vyčerpání. Lépe se snad uplynulé hodiny popsat nedají. A i když od našeho činu uběhlo jen pár desítek minut, město propadlo v totální chaos.

„Prásk!“ ozval se další výstřel a tentokrát zasáhl budovu, kterou jsme si označili jako možnou skrýš. – To bylo součástí našeho plánu, jenž obsahoval sedm bodů, ale z něhož jsem já znala pouze šest. Max vždycky říkal, že je pro mě lepší o tom jednom nevědět, a tak jsem se nikdy moc nevyptávala.

Náš plán jsme začali vymýšlet minulý rok v létě, kdy se situace v naší zemi začala zhoršovat a my už se nemohli dívat na to, jak přicházíme i o poslední zbytky svobody.

Po splnění prvních třech bodů na seznamu nadešel čas říct to našim blízkým a přesunout je do bezpečí, což byla asi ta nejtěžší část na tom všem. Věděli, co se chystáme udělat, a že pokud neodjedou, zemřou.

Ta bolest v očích mých rodičů, když jsme se loučili, říkala vše, co nikdy nebylo vysloveno nahlas. Byli si dobře vědomi existující možnosti, že mě možná vidí naposledy. Ten den jsem se úplně psychicky zhroutila. A byl to právě Max, kdo mě tenkrát nejvíc podržel. V tu dobu jsme spolu chodili tři roky, ale i přesto jsem si námi nebyla úplně jistá. Avšak v tom období se ve mně cosi změnilo. Poznala jsem ho z jiné stránky než jako kluka bez emocí. Objevila jsem v něm kluka, kterého skutečně miluji.

Zpět do přítomnosti mě vtáhl Maxův hlas.

„Iso,“ odhrnul pramen vlasů, který mi zakrýval část obličeje, „musíme to vzít zadní cestou kolem řeky.“ Pronesl lítostným hlasem, jako by za to mohl. Možná jen věděl, že cesta kolem řeky je o dva kilometry delší než ta naplánovaná, a že já nesnáším běhání.

„Dobře.“ Přikývla jsem a vydala se za ním. Nevím kolik bylo hodin, ale zářivo slunce nás stále hřálo do zad. Neustupující sirény byly stále slyšet a mně začalo být zle. Ani se nedivím. Kombinace vraždy a maratonu v jeden den není zrovna běžná. Max to zřejmě vycítil, protože mi podal ruku a pevně jí stiskl tu mou.

Po několika dalších kilometrech běhu jsme se konečně zastavili. Ztěžka jsem dýchala. Byla jsem úplně zpcená. Rozhlédla jsem se kolem. Nacházeli jsme se na křižovatce. Přeběhl mi mráz po zádech. Doufám, že Max ví, kam máme jít, a že tohle není rozsudek mezi životem a smrtí.

Můj kluk sáhl do kapsy u svých šortek a vytáhl z ní kus zmuchlaného papíru, který rozhodně nevypadal jak náš plánek. Rozložil ho, cosi potichu přečetl a zase ho uklidil. Pokrčila jsem obočí a v ten samý moment vyndal z druhé kapsy malou třpytivou krabičku. Panebože. Vytřeštila jsem oči. Nenenene. Určitě to nebude to, co si myslím. Opakovala jsem sama sobě stále dokola. Jenže když si přede mě klekl, bylo to jasné.

„Isi, poslední čtyři roky byly opravdu těžké, ale zvládnul jsem je, a to jen díky tobě. To ty jsi moje slunce, když prší, klid uprostřed bouře a přístav, kde chci mít už navždycky pevně ukotvenou loď.“ Na chvíli se odmlčel. Po tváři mi začnou sklouzávat slzy.

„Protože nevím, jak tohle celé skončí, rozhodl jsem se přeskočit šestý bod a tohle je ten sedmý. Isabello Lauren Thompson, vezmeš si mě?“

Bez váhání jsem mu skočila kolem krku a zašeptala: „Ano, Maxi Noahu Bennette!“

Max opatrně vyjmul prsten z bílého zlata z krabičky a něžně mi ho nasadil na prst.

Ale nadšení mi nevydrželo dlouho. Několik policejních aut se řítilo přímo k nám. Můj čerstvý snoubenec to zaznamenal taky. Přistoupil ke mně a do rukou mi vtiskl plánek naší cesty. „Isabell, teď mě dobře poslouchej. Musíme se rozdělit, tyhle cesty se po dvou kilometrech zase spojí. Musíme je zmást. Jinak se jich nezbavíme.“

Než jsem stihla cokoliv říct, Max se rozeběhl. A tak i já.

Tak rychle jsem už dlouho neběžela. Nejenže jsem utíkala před policií, hlavně jsem chtěla znovu vidět Maxe.

Nohy mě bolely, plíce pálily, ale nějaká nadpřirozená síla mě stále hnala dopředu. Jedním okem jsem se podívala na hodinky. Zbýval ještě kilometr. A v tu ránu se rozhostila úplná tma. BLACKOUT. Do háje. Tohle nebylo součástí plánu. I když ze začátku jsme zvažovali tuhle variantu, že prostě odpojíme všechny sítě, ale po dlouhém zvažování jsme dospěli k závěru, že bychom se v té tmě špatně orientovali. A teď je to tady. Na tuhle situaci jsem připravená nebyla. Mobily jsme zahodili hned jak jsme vyšli z ambasády. Neměla jsem si čím svítit. Stejně jsem však nezastavovala. Radši bych spadla do řeky a utopila se, než být oběšena.

Nevím kde se ve mně vzala taková síla, ale musela jsem nasadit pořádné tempo, protože už jsem najednou za sebou neslyšela policii. Najednou jsem uviděla nějaký ukazatel a druhou cestu. To je ono. Tady se máme opět setkat s Maxem. Ale nikdo kromě mě tady není.

Čekala jsem dlouhé minuty a nikdo nedorazil. A tak když jsem začala opět slyšet nebezpečně se blížící hlasy, musela jsem utíkat. Nešlo to jinak. Celou cestu jsem brečela, ani nevím, jak se mi podle toho plánu povedlo uskutečnit bod šest. Dostat se na Filipíny. Ale stalo se. A očividně všechno, co tomu předcházelo bylo nevyhnutelné.

O pět let později

MAX

Dnes je to přesně pět let od chvíle, kdy se to stalo. Kdy se mi kompletně změnil život. Přežil jsem, přesněji řečeno moje tělo, ale moje srdce se ten den rozlámalo na tisíce kusů.

Do smrti si nepřestanu vyčítat to, co jsem udělal. Co kdybych neřekl, ať se rozdělíme, nebo na tom zpropadeném rozcestí čekal déle. Věděl jsem přeci, že Isa není rychlou běžkyní. Ale já si tu noc vybral sebe. Jako v minulosti již několikrát. Nezměnil jsem se, i když jsem myslel, že ano. Zklamal jsem ji. Ale třeba si teď žije někde klidný život s mužem, který si jí bude vážit více než já a všechno, co se stalo bylo nevyhnutelné.

TŘINÁCT

ROZÁLIE LÉVAYOVÁ

Třináctkrát...

Třináctkrát Veronika zkontrolovala hlavní dveře. Stejně jako včera, předevčírem a každý den, co tu bydlela. Kdyby to neudělala, věci by nebyly správně, mohla by nastat chyba. A chyby jsou nebezpečné.

Bylo 18:30 a to znamená, že je čas sednout si ke stolu, pět kroků od dřezu, na židli na její pravé straně je stěna. Jiné místo by totiž znamenalo porušení „pravidel“ a to si nemohla dovolit. Ne dnes, ne zítra. Nikdy! Po zkontrolování, jestli sedí rovně, se vrhla do jogurtu. Třikrát zamíchat doprava a jednou doleva.

Po dvou lžících nastala tma, náhlé ticho. „Udělal jsem něco špatně?“ nahlédla ven. Z žádného sousedního okna nevycházelo světlo. Černota, hluboká, bez kontur. Z ticha se stávaly hlasy, dráždivé, neúprosné. Připomínaly ji výčitky, šepťající do ucha: „Je to tvá vina!“

Veronika se nehnula, její myšlenky však proudily. Zkontrolovala jsem ty dveře opravdu třináctkrát? Co když to není mé šťastné číslo? Možná je chyba v tom, že jsem necítila stejný odpor kliky! Zamkla jsem je vůbec?

Vstala. Pomalu. Jako by tma měla zuby. Ostré a velké. Jako by kolem ní někdo chodil, sledoval ji. Cítila mráz po zádech, cítila pohledy.

Došla ke dveřím a hledala pevný bod kliky. Klika byla chladná. Je to špatně? Včera byla určitě teplejší. Co když jsem špatně zamkla a někdo se jí dotkl. Může tu být, čekat. Nebo je za dveřmi, vyčkává, až otočím klíčkem, a pak...

Zadržela dech. Naslouchala. Ale v téhle tmě se zvuky kroutí. Krok může být cokoli. Hučení ventilace, prasknutí trubky. Nebo krok někoho jiného.

Všechno je špatně, nic z toho se určitě stát nemělo. Nic! Nemám přehled o čase, nemůžu rozsvítit. A kolik věcí už jsem porušila. Všechno je to má vina! Jak dlouho už jsem bez světla? Deset, patnáct, možná i dvacet minut. Třeba to je i hodina! Ztratila jsem pojem o čase. A čas je další z pravidel, které ji chrání. Tedy chránilo.

A v ten moment si uvědomila. Nefunguje lednička a jídlo se může zkazit. Čistička vzduchu nejede, a tak se tu vytvoří prach a plíseň. Někdo může volat a nemám signál! Co když jsem promeškala důležitý hovor? Nebo zprávu! Nemá to smysl. Nemá smysl se dále snažit. A s tím cítila, jak úzkost stoupá a její srdce buší víc než kdykoliv předtím.

Myšlenky byly hlasitější, dráždivější a bylo jich tolik, že se jí z toho trásly ruce. Cítila se jako Rubikova kostka na polici, kterou nelze složit. Jako voda, co přetéká z misky. Jako... Příliš mnoho tónů v jedné hlavě.

Šátrala po baterce. Měla by být v pátém šuplíku. Ale její ruka nahmátla jen prázdnost. Není horší věc než neznámo, protože v ten moment se cítíte, že všechna naděje, co jste ještě měli, už není. Jediná pojistka, kterou měla, není.

Seděla na podlaze, ani se nehnula. Byla uvězněna se svými myšlenkami. Chtěla už jen ticho, ale její OCD jí pauzu nedalo. Úleva byla luxus, na který ona neměla nárok. Ne protože by byla zlá, ale jelikož její mozek ji náhle nenáviděl. A když vás mozek nenávidí, jste na sebe zlí. Chce, abyste se potrestali. Ačkoliv si to nezasloužíte.

Ani slza. Lidé si myslí, že úzkost je řev, pláč a bolest. Ne. Úzkost je ticho. Tma v plicích. Bolest, kterou cítila, byla nepopsatelná. A o to horší bylo, že ji nikdo

neviděl. Nikdo nemohl pochopit, co zažívala, protože nikdo nechápe vážnost této duševní poruchy, dokud ji sám nezažije.

Několik hodin v temnotě. Světla se nevrátila. Ani ráno. Ani po obědě. Slyšela sousedy na chodbě, jedna sousedka na ni dokonce klepala, ale ona jen nehybně seděla, s pohledem upřeným do prázdna. Seděla jako socha. Bezvládné tělo sloužilo jako zarážka do dveří.

Její tělo hladovělo, ale neúprosné myšlenky byly silnější. Chtěla se sebrat a dát si něco k snědku, jenže bez rituálu to nešlo. Bez správného pořadí, bez správné teploty a světla. Takhle se pracovat nedalo. V tenhle moment vše, co chtěla, byla pomoc.

Po čtyřiceti osmi hodinách konečně zablikala světla. Proud znovu proudil. Vše fungovalo, jak má. Venku se všechno pomalu vracelo do normálu. Lidé zase začali nadávat na ulicích, chodit ven, psát si. Vrátili se ke všemu, co dělali předtím. Jako by se nic nestalo. Ano, byly škody, velké. V hodnotě miliard. Ale co jste čekali. Že to někdo bude oplakávat? To asi neznáte lidi.

Veronika však seděla v koutě. Svět se sice nakonec nezhroutil, ale to neznamená, že to platí i pro ni. Už nepotřebovala ověřovat zámky. Dveře byly stejně zbytečné, když jste zamčeni v sobě.

PROJEKT PP26

ANNA MACKOVÁ

Krčím se mezi bednami ve skladu. V jedné ruce držím pistoli a v druhé nahrávací zařízení. Nehýbu se. Dýchám pomalu. Snažím se být v klidu, i když to moc nejde. Doufám, že mě ta věc nenajde. Podívám se na nahrávací zařízení a zmáčknu tlačítko START. Začnu potichu mluvit: „Mé jméno je Veronika Kameronová, zkráceně V1. Podílela jsem se na tajném projektu PP26, který celý svět přivedl do nevyhnutelné zkázy...“

PP26 byl tajný vojenský projekt, který se zabýval paralelními světy a cestováním do jiných dimenzí a realit. Přizvali k němu plno vědců, mezi nimi jsem byla i já. Naším úkolem bylo vytvořit něco na způsob portálu, kterým by se dalo dostat do jiné reality. Byla to pro mě velká čest, že se budu podílet na tak velkém a důležitém projektu. To ještě nikdo z nás nevěděl, co způsobíme... Všichni vědci byli posláni do tajné laboratoře v podzemí v norské tundře. Toto místo zvolili, protože bylo dostatečně izolované od světa. Jakmile jsme tam přišli, zakázali nám používat naše jména. Místo nich nám přidělili pouze písmena a číslice. Bylo to údajně z „bezpečnostních důvodů“. Já dostala jméno V1. Rozřadili nás do různých sektorů podle našich znalostí a schopností. Já byla v sektoru T-34. Tento sektor se zabýval funkčností a dodáváním energie do portálů. Po několika týdnech se nám podařilo sestavit vlastní fúzní reaktor. Sice jsme potřebovali hodně elektřiny, ale fungoval. Ostatní sektory byly brzy také připravené. Nadešel den D. Den, kdy zkusíme otevřít portál.

Většina vědců se sešla v hlavní místnosti. Vedoucí N6 začal odpočítávat: „Pokus číslo jedna. Připravte se. Tři, dva, jedna, spouštím!“ Napětí bylo skoro hmatatelné. Portál byl otevřen. Fascinující okamžik! Já však měla pocit, že se pohybujeme na hraně. Hrajeme si s něčím, čemu úplně nerozumíme. Začali jsme měřit všechny hodnoty. Nesměli jsme ztratit ani sekundu. Nebylo jisté, jak dlouho portál vydrží otevřen. „Gravitační pole normální, kyslík nízký, místo se zdá k životu pozitivní, žádná radiace, cizí rostliny a neidentifikovatelné částice,“ zaznělo z úst kolegy M3, když se portál zase zavřel. Následoval další pokus. Většina z nás, včetně mě, čekala, že se portál znovu otevře, ale nic se nestalo. Zkusili jsme to znovu a znovu, ale nic. Zvláštní, pomyslela jsem si, něco se muselo změnit... Po půldenním bezúspěšném snažení a různém upravování součástek a kabelů se dostavila frustrace. Co však bylo horší, ti hlavní nahoře byli naštvaní. Zastupoval je generál Victorsson, už od pohledu mrzutý a tvrdý chlap. „Jak je možné, že portál nefunguje?! První pokus byl přece úspěšný! Co jste s ním, vy hňupové, provedli?!“ vztekal se. Začala jsem provádět výpočty. Něco muselo být špatně!!! Nakonec jsem na to přišla. Měli jsme málo energie, proto portál nešel otevřít. „Pane, není divu, že se portál neotevřel. Projekt PP26 potřebuje velké množství energie, které nejsme schopni vyrobit. I kdybychom vzali všechnu elektřinu z okolí 100 km, nebude to stačit,“ referovala jsem hned gene-

rálovi. Hodil na mě nečitelný výraz. Něco mezi chladností a naštváním. Trochu mi z toho běhal mráz po zádech. Po chvíli ticha konečně promluvil: „Více energie, říkáte? Když ji nějak získáme, zaručujete, že portál bude fungovat?“ „Ano, určitě. Jsem si jistá,“ odpověděla jsem mu pohotově. „To mohu zařídit. Budete mít dostatek elektřiny. Ale jestli se portál otevřít nepodaří, následky ponese na svých bedrech.“ Odešel do výtahu a odjel na povrch. Zůstala jsem chvíli nehnutečně stát. Pak jsem se otočila a šla pokračovat v práci.

Během dvou dnů nám elektřinu dodali. Většina vědců byla nadšena, ale mně se na tom něco nezdálo. Kde vzal takové množství energie? Z mých myšlenek mě vytrhl hlas z rozhlasu: „Žádáme všechny pracovníky, aby se dostavili do hlavní místnosti k další zkoušce otevření portálu. Opakuji. Žádáme všechny pracovníky, aby se dostavili do hlavní místnosti ke zkoušce otevření portálu. Ihned.“

Během chvilky jsme se tam všichni shromáždili. „Pokus 3. Začínám odpočítávat 3...2...1... Spouštím,“ řekl N6. Vzápětí se stalo něco, co nikdo z nás nečekal. Vzduch v laboratoři jako by zhoustl. Přístroj vydával skřípavé zvuky. Kably a dráty začaly jiskřit. Portál se otevřel a najednou všechno zhaslo. Všechna světla i přístroje. Ale... Portál byl stále otevřený. Bylo to zvláštní. Jediným zdrojem světla byly baterky, kterými svítili vojáci. Celá situace se mi nelíbila a chtěla jsem portál zase zavřít. Šla jsem tedy k hlavnímu panelu, ale zastavil mě jeden z vojáků. Hrubě mě odstrčil. Pak se ozval N6: „Musíme pokus okamžitě zastavit! Dostal jsem zprávu, že státy jsou ve tmě, letadla padají, nemocnice nefungují a...“ PRÁSK!!! N6 dopadl bez života k zemi. Podívala jsem se na generála se strachem v očích. Držel pistoli. Pevně a jistě. Jeho oči byly chladné. „Tsk... Na co tady všichni tak zíráte?! Vraťte se do práce, musíte to prozkoumat,“ řekl bez milosti a otočil se k nám zády.

Pracovat ve tmě s minimem jídla bylo náročné. Pokusní roboti nefungovali, takže jsme skrze portál museli chodit my sami. Kdo však do portálu vstoupil, už se nikdy nevrátil. Byl na nás vyvíjen čím dál větší tlak. Každý pokus o odpor byl trestán kulkou. Najednou z portálu vyběhl J4, kterého jsme vyslali před pár hodinami. Byl zadýchaný a potrhaný. V očích strach a náznak šílenství. Chvilku potom se ozval nepřirozený řev. Z portálu vylézala vysoká černá postava s drápy, nepřirozeně velkými a špičatými zuby a žlutýma očima. Bez milosti začala ničit vše kolem sebe. Zachvátil mě strach. Okamžitě jsem běžela pryč s nadějí, že

se snad zachráním. Doběhla jsem až k výtahu, ve kterém už stál generál. Přímo před nosem mi zavřel. „Hej! Otevřete!“ Výtah se rozjel. Generál nás nechal na pospas našemu osudu. S monstrem z jiné dimenze.

Věděla jsem, že jediné řešení, jak mohu ohrožení zastavit, je portál vypnout. Ale byla jsem příliš vyčerpaná. Musela jsem se ale pokusit nás zachránit. Musela! Běžela jsem zpátky. Srdce jsem cítila až v krku. Cesta se zdála být nekonečná. Najednou křik. Monstrum přímo přede mnou roztrhlo člověka. Ve tmě svítily jen žluté oči. Naše pohledy se setkaly. Věděla jsem, že tohle nedopadne dobře. Utekla jsem do skladu a schovala se mezi bednami.

Nehýbu se. Dýchám co nejpomaleji. Vedle mě leží pistole a záznamník. Zmáčknu tlačítko Start: „Mé jméno je Veronika Kameronová, zkráceně V1. Podílela jsem se na tajném projektu PP26, který celý svět přivedl do nevyhnutelné zkázy...“ Slyším divné zvuky. Blíží se ke mně. Nabízím zbraň. Cvaknutí mě prozradilo. Dvě žluté oči se upřeně dívají přímo na mě. Blíží se. Ostré drápy se mi zaryly do masa. Křičím. Záznamník padá k zemi a tříští se na několik kousků. Veškerá naděje je ztracena. Svět se ocitne v ohrožení monster, kterých se z portálu hrne čím dál víc. V hlavě zůstávají jen výčitky, že za tohle mohu já...

JEN PÁR MINUT

ADÉLA MAJEROVÁ

„Vážení posluchači, vážené posluchačky, děkujeme že jste si nás i dnes naposledy naladili. Den, kterého jsme se všichni tak obávali, je tu. A my vám přejeeme hodně síly a víry do budoucích dnů. Budeme v tom s vámi, i když už se neuslyšíme.“

Za pár minut se k nám do studia připojí sám pan prezident. Předtím bych však rád připomněl, aby všichni občané striktně dodržovali nařízení vlády. Ne-prodleně po západu slunce se všichni přesuňte do krytů a...“

„Můžeš to vypnout, prosím?“

Nik zvedl svůj pohled od přenosného rádia zavěšeného u pasu k Emě.

Ema k němu natočila hlavu, její modré oči byly vážné, když se jejich pohledy střetly. „Prosím, Niku. Nechci to poslouchat.“

Nik jen kývl a rádio vypnul.

„Je to tu krásné,“ prohodila Ema jen tak mimochodem a rozhlédla se po louce kolem nich. Všechno kvetlo, v korunách stromů zpívali ptáci a nebe bylo zbarvené do teplé růžové.

„Je,“ souhlasil Nik a na chvíli pohledem zabloudil k Emě.

„Škoda, že to je naposledy,“ zašeptala ona a smutně prsty projela skrz vysokou trávu u cesty.

Nikovy oči zjihly. Váhavě natáhl ruku směrem k ní. Než se však jeho kůže stáčila dotknout té její, ruku zase stáhl. „Pamatuješ si, když nám bylo pět?“ zeptal se místo toho a hrudí se mu rozproudilo teplo, když se na něj Ema s úsměvem otočila.

„Ani mi to nepřipomínej, jo? Pořád se za to stydím.“

Nik se zakřenil. „Za co přesně? Za to, jak jsi mě tady donutila vzít si tě nebo jak jsi to samé udělala s dvěma dalšími kluky ze školky?“

„Drž hubu,“ zamumlala Ema a jemně do něj drkla ramenem.

Nik se uchechtl a drkanec jí oplatil. Jeho úsměv se ještě rozšířil, když si všiml Emina zrudlého obličje.

„Červenáš se,“ prohodil vesele.

Ema zakoulela očima a přešla si dlaní po obličejí. „Proč že se s tebou vlastně bavím?“

„Jsem neodolatelná společnost,“ pokrčil Nik rameny a jeho pohled se nevědomky vrátil zas k Emě. Zatímco ona obdivovala přírodu okolo, on obdivoval ji. To, jak se jí sluneční paprsky odrážely od černých vlasů, jak jí na tváři hrál malý úsměv, který on tak miloval. Ale tohle si nesměl připouštět. Takové to mezi nimi nebylo. Spěšně uhnul pohledem, když se na něj Ema otočila.

„Kdy zapadá slunce?“ zeptala se, hlas se jí při té otázce nepatrně zadrhl.

Nik se podíval na své hodinky a pak se na ní povzbudivě usmál. „Za pár minut.“ Na chvíli se odmlčel, aby se podíval na cestu před nimi. „Na kopec to stihneme, ale budeme muset přidat.“

Ema se ušklíbla. „Závody?“

Nik jí úšklebek oplatil. „Víš, že tě nechám v prachu za mnou.“

Když Ema bez varování vyběhla vpřed, Nik ji se smíchem následoval.

Dohnal ji téměř na vrcholu kopce. Plíce ho pálily, ale i přesto se usmíval od ucha k uchu, když Ema udýchaně doběhla na kopec a pyšně se na něj otočila.

„Vidíš? A pak že mě necháš v prachu.“

„Jsi rychlá,“ přiznal Nik a rukama se zapřel o kolena, aby se vydýchal.

„Já vím,“ zazubila se Ema a otřela si nepatrné krůpějky potu z čela.

Nik se narovnal a pohlédl na hodinky. „Máme minutu,“ řekl tiše a podíval se na Emu, jeho hlas zněl najednou vážně.

Ema kývla a zhluboka se nadechla. Naposledy se rozhlédla po krajině kolem.

„Najdeme cestu zpět do vesnice?“

„Najdeme,“ řekl Nik přesvědčeně a postavil se vedle ní. Oba tam chvíli stáli. Slunce se neúprosně blížilo k horizontu, stále slabší a slabší.

„Niku,“ začala Ema, „chtěla bych ti něco říct.“

Nik se k ní otočil čelem. „Ano?“

„Niku já...“ začala Ema. Její hlas však přehlušil hlasitý zvuk sirén, rozléhající se po celém okolí. Bylo to tady. Poslední západ slunce.

Zatímco celá vesnice se začala schovávat do krytů, oni dva tam stáli na kopci a dívali se. Slunce klesalo k horizontu. Jako každý den. Ale tentokrát to bylo jiné. Místo pomalu usedající tmy se po celém nebi rozlily světelné záblesky.

Ema ucítila teplo Nikovy ruky ve své a pevně ho stiskla. „Miluju tě,“ zašeptala tak potichu, že si byla jistá, že to přes sirény nemohl slyšet.

Slunce vypustilo poslední záblesky oslepujícího světla, které ještě naposledy osvětlilo krajinu. Poslední záblesky umírající hvězdy. A pak... byla tma. Ne noční tma s měsícem a hvězdami. Jen chladná černá tma.

Ema se mírně zachvěla. Stále pevně svírala Nikovu ruku. Neviděla si ani na špičku nosu. Sirény přestaly vydávat svůj nelibý zvuk. Svět okolo ztichl.

A ve chvíli, kdy měla Ema pocit, že všechno světlo z tohoto světa zmizelo, ucítila neobratný dotyk na tváři. Dotyk teplých rtů.

„Taky tě miluju.“

KROK, DVA, TŘI

LUCIE PATEROVÁ

Krychle. Šest stěn. Krok, dva, tři. Stěna. Krok, dva, tři. Stěna. Dřív jsem se v krychli nemohl ani postavit. Ale ona se zvětšuje. Pořád víc a víc. V krychli jsem já. Společnost mi dělají tma, stěny krychle, kroky a obrazy v mé hlavě. Vzpomínky. Krok, dva, tři. Nejsem schopen nahmatat nic než stěny. Mám pocit, že dokážu ovládnout své tělo jako dřív, ale nedokážu si to ověřit. Nevidím. Necítím. Slyším pouze ozvěnu svých kroků. Mluvím, ale zvuky mi z pusy nevycházejí. Mlátím rukou do stěn, ale všude je ticho. Jediný náznak toho, že narážím do stěny, je neschopnost mé ruky pohnout se dál. Neschopnost mého těla projít skrz neviditelnou, neslyšnou barikádu. Krok, dva, tři. Nevím, jak dlouho tu jsem. Čas tu není, alespoň ne takový, na jaký jsem zvyklý. Jsou tu jen kroky. Krok, dva, tři. V hlavě mi hrají obrazy, tvářící se jako vzpomínky. Už mi jich nezbyvá mnoho. Dřív, když jsem se do krychle sotva vešel, jsem si dokázal vybavit všechno. Celý život. Ale krabice se začala zvětšovat, a vzpomínky mizely, jedna za druhou. Už si dokážu vybavit jen ty nejsilnější. První lásku, první sex. První nadechnutí, první pohled do tváře mé maminky. Mé první dítě, a první pohřeb. Máma na nemocniční posteli, přístroj už nepípá. Všude ticho. Pár dnů s kamarády, když nám bylo pod dvacet a zdálo se nám, že jsme schopni čehokoliv. Táta, držící se za srdce a padající k zemi. A pak je tu moje poslední, nejostřejší vzpomínka. Vezu svou ženu a naše dvě už dospělé děti domů. Z protisměru se vyřítí auto, dostane smyk a narazí do nás. Záblesk a potom už jenom tma. Víc si nepamatuju.

Krok, dva, tři. Krok, dva, tři, stěna. Dřív jsem věřil v Boha. Když jsem žil, modlil jsem se k němu. I když jsem procitnul v této tmě, obklopený pouze stěnami, tak jsem k němu mluvil. Proč tu jsem? Ptal jsem se. Proč nemám dovoleno pokračovat, ať v životě, či ve smrti? Proč jsi mě uvěznil mezi šesti stěnami, ve tmě, kde místo minut jsou jen kroky? Už jsem se dávno přestal ptát. Nikdy jsem nedostal odpovědi. Krok, dva, tři. Tma, ticho, a obrazy v mé hlavě. Pamatuji si, že obrazů bylo dřívě spoustu. Vidím tváře lidí, kteří pro mě znamenali všechno, ale jména už si nevybavím. Máma na posteli, přístroj už napořád mlčí. Táta

s rukou na srdci, blížící se pádem k zemi. Auto, naplněné lidmi a láskou, v mžiku ztracené ve tmě. Krok, dva, tři. Nevím, jestli někdo z rodiny přežil autonehodu. Nevím, jestli na tom záleží. I kdyby přežili, stejně je nakonec smrt dostihne. A co když skončí jako já? Co když skončí uvěznění ve tmě, v tichu, kde se jim pomalu ztrácí vše, co kdy měli? Vzpomínky vám jsou k ničemu, když stejně zmizí. Krok, dva, tři. Tma, ticho a obrazy v hlavě. Žena leží na posteli, vedle ní mlčí přístroj. Muž dostane infarkt a padá k zemi. Nechápu, proč cítím smutek, když muž i žena přestanou dýchat. Auto se čtyřmi lidmi. Dřív jsem věděl, kdo je na obrazech v mé hlavě. Dřív jsem věděl spoustu věcí. Všechno se ztratilo někde. Krok, dva, tři. Krok, dva, tři. Stěny ještě znám, ty jsou tu pořád. Jen jsou dál a dál. Krok, dva, tři. Tma. Ticho. Zbyly mi jen myšlenky. Ale na co myslet, když je všude jen tma, ticho, stěny a kroky. Krok, dva, tři. Už dlouho jsem nenarazil na stěnu. Celé mé nehmatatelné tělo uvězněné ve tmě zalije hrůza. Stěna je to jediné, co mi zbylo. Rozeběhnu se.

Krok dva tři čtyři pět... Stěna nikde. Bojím se, že běhám v kruhu. Stěna. Moje jediná jistota, kterou jsem kdy znal, se mi ztratila ve tmě, jako nakonec všechno. Krok, dva, tři. Jdu dál. Pořád. Jako jsem vždy chodil. Ve tmě, v tichu, s myšlenkami na kroky a stěny, které už nenajdu. Krok, dva, tři. Krok, dva, tři...

BLACKOUT

BARBORA RAČÁKOVÁ

Nejdřív to byl jen záblesk.

Ne ten z nebe, ale v hlavě. Ostré světlo v mysli, jako kdyby se někdo pokusil na zlomek vteřiny vymazat realitu. Marek zavrával. Před očima se mu rozlila tma a zároveň tisíce rozmazaných stínů. Opřel se o chladnou zeď domu, která byla na dotek až nepříjemně skutečná. Zhluboka se nadechl a snažil se zachytit

proud života, který kolem něj běžel dál. Město hučelo. Světla blikala. Lidé spěchali. A přesto měl pocit, že se v něm samotném něco zastavilo. Něco jemného, tichého, ale důležitého. V tu chvíli to ještě nevěděl. Ale byl to začátek. Začátek ticha.

Byla středa večer, typický večer v centru města. Ulice byly plné lidí, kteří klopytali mezi prací a domovem, mezi kávou a večerními plány. Obchody stále otevřené, výlohy zářily, obří obrazovky chrlily reklamy, světla aut se křížila ve zmatku křižovatek. Marek kráčel ulicí s mobilem v kapse, který vibroval téměř bez přestání. Zprávy, oznámení, světla... Svět jako by nikdy neusínal. A možná právě proto to přišlo tak náhle.

Bez varování. Bez logiky. Všechno zhaslo.

Lampy se najednou vypnuly. Výlohy potemněly. Obrazovky zmlkly, jako by jim někdo zatlačil oči. Lidé se zarazili. Někdo zaklel. Někdo se zasmál, protože si myslel, že je to jen výpadek, krátká porucha. Většina ale instinktivně vytáhla své telefony. Hledali síť, signál, důvod. Ale ani displeje nesvítily. Telefony byly mrtvé. Úplně. Stejně jako všechno ostatní.

Pak to přišlo.

Ne ticho – to bývá klidné, měkké, laskavé. Tohle bylo jiné. Hluk, který se ztratil, nechal za sebou duté prázdno. Prázdno tak hluboké, až se člověku stáhl žaludek. Nefungovalo nic. Ani auta. Ani semaforey. Ani dveře na čip. Ani hodiny na nároží. Čas se v tu chvíli zastavil. Doslova. A s ním i celý systém, kterému jsme říkali „normální život“.

Marek stál uprostřed ulice a zíral na potemnělý svět.

Nikdy si neuvědomil, kolik světla vlastně žijeme. Kolik hluku. Kolik pohybu. Kolik věcí se děje jen proto, že je energie – elektrická, lidská, digitální. A teď? Jen tma. Jen kroky lidí, kteří nevěděli, kam jdou. Jako by najednou ztratili směr. Jako by bez světla neexistovala cesta.

„Blackout,“ zašeptal Marek. Ale nikdo mu neodpověděl. Lidé mluvili, ano. Ale ne spolu. Každý sám ve své hlavě, zmatený, vyděšený, odříznutý. A Marek měl pocit, že i jeho mysl se pomalu vypíná. Jako by se všechno kolem něj nejen zastavilo, ale i rozpadlo. Uvnitř i venku.

Bylo to... děsivé.

Ne protože by se bál tmy. Ale protože tma najednou nebyla jen kolem – byla i v něm.

Uběhly hodiny. Možná dny. Bez světla, bez elektřiny, bez spojení se svět rozpadal tiše. Supermarkety se změnilly v prázdné skořáčky. Lidé se nejprve snažili udržet iluzi – zapalovali svíčky, hledali baterky, opakovali si, že „to se brzy spraví“. Ale ono se to nespravilo.

Svíčky dohořely. Baterky došly. A iluze se zlomila.

Voda přestala téct. Mrazáky roztály. Vzduch voněl jinak – ne po civilizaci, ale po staré zemi, po dešti, po dýmu a plísni. Město ztratilo rytmus. A s ním i Marek.

Přestal počítat čas. Nevěděl, co je za den. Obloha byla zatažená – bez hvězd, bez slunce, bez odpovědí. Žádné zprávy. Žádné vysvětlení. Jen tma. Jen ticho. A myšlenky. Myšlenky, které si celý život nedovolil slyšet. Hlasy minulosti. Hlasy úzkosti.

Vzpomínky. Obavy. Lítost.

Všechny ty zvuky, které dřív přehlušila hudba, internet, práce, světla a notifikace, se teď draly na povrch. A nebyly přívětivé. Byly ostré. Syrové. Skutečné.

Někdo někde řekl, že svět se vypnul, aby se člověk mohl znovu zapnout.

Marek tomu tehdy nerozuměl. Znělo to jako prázdná fráze.

Ale když seděl na střeše starého domu a díval se na temné obrysy města, které už ani nebylo městem, začal chápat. Ve světě, který už neřval, se dalo slyšet něco jiného. Něco, co tu bylo vždycky, jen to nebylo slyšet.

Sám sebe.

Jedné noci se na nebi objevila hvězda.

Ne první – ale první, kterou Marek po těch dnech tmy opravdu viděl. Byla maličká. Možná by si jí dřív ani nevšiml. Ale teď tam byla. A to stačilo. Vstal. Díval se na ni. A v hrudi ucítil zvláštní teplo.

Nebyla to naděje. Ne to velké slovo.

Spíš jen tiché poznání, že i ve tmě může být směr. Že svět, i když ztratil své obrysy, možná dává větší smysl než kdy dřív.

V ZÁŘI TMY

KLÁRA ŠPOLCOVÁ

Ve světě plném lidí, kteří se bojí tmy, je bát se světla noční můra.

--

Vláda rozhodla zavést nové opatření. V důsledku příliš velké populace na planetě Zemi bylo potřeba přikročit ke kritickému řešení. Každé dva týdny dojde k popravě pěti náhodných lidí v každé zemi. V době poprav zhasnou všechna světla a je potřeba dodržovat tato pravidla:

1. Když zhasnou světla, nepřemísťujte se.
2. Když zhasnou světla, nedotýkejte se.
3. Když zhasnou světla, nekřičte.
4. Když zhasnou světla, nepanikařte.

Porušení těchto pravidel je trestáno.

--

Chvilka poprav neboli černá chvíle se blížila. Necítila jsem žádný strach – vím, že řada na mně není. I když vláda říká, že popravy proběhnou náhodně, většinou jsou tři lidi vybráni. Ti, kteří vytváří největší potíže. Zbytek sice je náhodný, ale je nutno respektovat pravidlo, že není povoleno popravit více než jednoho člena rodiny během pěti let. A jsou to teprve dva roky, co má sestra zmizela.

To, že černou chvíli prožívám už od svého narození, mi také pomáhá se tolik nestresovat.

Ráda chodím ven, než zhasnou světla. Často se ocitnu na stejném místě, kde se to stalo.

Se sestrou jsme si vždycky říkaly: „Pokud zmizím, najdeš mě ve tmě.“ Přišlo nám to originální, protože většina lidí hledá zesnulé v západech slunce nebo ve hvězdách – ve světle. Nikdo nebere v potaz tmu kolem, to, díky čemu světlo tolik září. Proto vnitřně doufám, že se tam znovu objeví. Že se mnou bude mluvit. Že jí budu znovu nablízku. Nikdy jsme ale nečekaly, že se to opravdu stane.

Loudám se po mostě kousek od centra a čekám na ten okamžik. Je večer a tma, tak jako vždycky při černé chvíli. Kladu jednu nohu před druhou, počítám kro-

ky. Zrovna, když dojdu k číslu 53, všechna světla ve městě zablíkají ve varování, že za minutu zhasnou světla. 53. Její oblíbené číslo. Znamení.

Pohodlně se usadím k zábradlí a nevšímám si rodičů kolem, kteří poplašeně hledají svoje děti, ani mladých párů, kteří se pořád drží za ruce. Víím, že je za chvíli už v temnotě nevidím.

Cítím v krvi adrenalin a srdce mi buší zrychleně. Třeba tu dnes opravdu bude. Třeba na mě čeká, chce se mnou mluvit. Ale pokud ne, i jen být ve tmě mě uklidní. Budu k ní blíž.

I když to zní krutě a sobecky, mám tyto momenty ráda. Tyto černé chvíle, kdy je všude na světě tma. Nikdo mě nevidí, nikdo mě nepozoruje, nikdo mě nesoudí. Jediné, co září, je má duše a má opravdová podstata. Ukazuje se moje pravé já, dere se na povrch.

Světla znovu zablíkají a pak zhasnou. Vydechnu. Je to uklidňující. Nemělo by, ale je. Na světě umírají lidi, ale tak to bylo vždycky. Vždycky to tak i bude. Zavřu oči a znovu je otevřu. Pousměji se, když ve dvou tak známých temnotách nevidím rozdíl.

Mé pohroužení do myšlenek přeruší tiché vzlyky. Přichází zprava, ale jsou utlumené, jako když si člověk schová tvář do dlaní.

Hlavu otočím směrem ke vzlykům.

„Jsi v pořádku?“ optám se tiše. I když jsem si klid užívala, nejsem bezcitná, bylo mi toho člověka líto.

Na chvilku brek přestal, pak znovu uslyším posmrknutí, už neutlumené. Tichým zašustěním oblečení poznám, že postava si obličej zakrývat přestala.

Chvilí je ticho a pak se ozve tichý dětský hlásek:

„Maminka. Nemůžu najít maminku. Bo-bojím se.“

Zabolí mě u srdce, když tato slova uslyším. Pamatuji si své dětství, kdy jsem se těchto chvil taky bála. Před tím, než se pro mě staly mým útočištěm. A i když bych dítě nejradši objala, víím, že teď to nejlepší, co můžu udělat, je mluvit s ním. Přivést ho na jiné myšlenky.

Z jeho hlasu bych tipnula, že je to dívka ve věku přibližně sedmi let.

„Jak se jmenuješ?“ zeptám se tmy mezi námi.

„Darja,“ ozve se stejným hláskem a mně se znovu na tváři objeví malý úsměv.

„Ahoj Darjo. Ráda tě poznávám,“ šeptnu. Po chvilce pokračuji. „Slibuju ti, že

maminku najdeš. Za pár minut se světla znovu rozsvítí a všechno bude v pořádku,“ povím jí. „Co kdybys mi tvoji maminku popsala, abychom ji pak mohly lépe najít, hm?“ pobídnu ji jemně.

Znovu uslyším posmrknutí.

„Má oranžový dlouhý vlasy, jako já, jenom ještě delší,“ odmlčí se, jako kdyby chtěla zkontrolovat, že poslouchám. Pak ale pokračuje. „Taky je chci mít takhle dlouhý. Maminka ale říká, že mi víc sluší krátký,“ řekne a už jen po několika větách slyším, že se pomalu uklidňuje.

„Jakou má barvu očí?“ ptám se tiše.

„Oči jako já nemá. To já mám po tatínkovi. Máme hnědý oči. Maminka má krásný zeleno zlatý oči. A taky má super úsměv. Hodně se usmívá,“ řekne.

„To je krásný,“ poznamenám po chvilce, zaskočená. Její slova mě až moc překvapila. Nejde jen o to, že mě dojímá, jak svoji matku popisuje, ale hlavně o to, že mi připomíná ji.

Mou sestru. Ta vždycky mluvila a odchylovala se od tématu – neudržela se jen jednoho svého nápadu. Odmlčovala se na stejných místech a přízvuky na jednotlivých slovech také byly stejné jako Darjiny. A ta podoba – jestli je pravda, co Darja říká, obě mají zrzavé vlasy. Než se nad tím stihnu více zamyslet, holčička pokračuje.

„Někdy má ale oči trochu červený. Často když mě pošle si hrát ven, na to, na trampolínu,“ řekne a slyším lehké zamyšlení v jejím hlase. Popotáhne. „Ale nechápu proč. V tu chvíli se na mě usmívá tatínek i maminka, to mám moc ráda, ale na sebe se neusmějou. Třeba hrajou nějakou hru,“ odmlčí se a já otevřu pusku, abych něco řekla, ale pak ji zase zavřu. Nevím, co říct. Nemám slova. Je mi jí tak moc líto. Její nevinnost by mě normálně hřála u srdce, ale v této situaci spíš bolela.

„To mi říkají oni, něco o nějaký hře. Chodí totiž na takový schůzky, pryč z domu. Někdy se na ni připravují s jinýma lidma. Když se vrátí, maminka jde vždycky rovnou spát. Asi ji to unavuje.“

Chvilku obě mlčíme. Darja zamyšleně, já překvapeně.

Bojím se, že to, o čem si myslím, že mluví, je pravda. Že to místo kam chodí není nějaká schůzka, ale soud. Že ti lidi, se kterými se schází jsou právníci. Že to není jen hra.

„A... ty zůstáváš doma sama, když tvoji rodiče odchází?“ zeptám se tichounce.
„Ne, to ne. Rodiče mě na chvílku odevzdají sousedce,“ zachichotá se. Pak chce pokračovat, ale najednou se rozvzlyká. Znovu se na ni otočím.

„Darjo? Co se děje?“ řeknu vystrašeně.

Neodpovídá. Jen vzlyká, dál a dál.

„Darjo? Proboha,“ mumlám. Najednou se už neozývá nic, až na tiché, přerývané dýchání. V panice se natáhnu směrem k ní, v hlavě mám prázdno, až na starost. Rukou se snažím se jí dotknout. Konečně pod dlaní ucítím její dlaň. Oddechnu si. Pak si uvědomím vážnost mého gesta. Ještě nikdy jsem neporušila jedno z pravidel. Nikdo ale nebude vědět, že jsme se dotkly... ne?

Stisknu její ruku, než ji rychle pustím. Znovu vzlykne.

„Darjo? Jsi v pořádku?“

„Mhm,“ uslyším jen. Ze srdce mi spadne kámen.

„Jenom... takhle se směju s maminkou. A taky se takhle směju s tou sousedkou. A ty – ty máš úplně stejně hladkou ruku jako ona,“ šeptá. „A je fakt hodná. Ta sousedka. Když jde ze školy, tak mi někdy přinese čokoládu. A pak ji spolu sníme – má strašně ráda čokoládu. Její čokoláda je nejlepší. Chutná jako ten nejkrásnější sen. Jako ve Willy Wonkovi.“

Srdce se mi skoro zastaví. To není možné. Úplně to stejné říkala moje sestra. Jedla jen pár druhů čokolád, říkala, že jestli si přitom nepřipadá jako ve snu, jíst ji nebude.

To není možné. To nedává smysl. Chci otevřít pusku a něco říct, ale v tu chvíli se rozsvítí světla.

Otočím hlavu s očekáváním, že zahlédnu zrzavé vlasy a roztomilý obličej, ale zůstanu sedět, zaražená a překvapená.

Vedle mě nikdo není. Jediné, co kousek ode mě leží, je obal od čokolády. Po tváři mi steče slza. Hřbetem ruky ji otřu a pomalu se zvednu.

Mám pocit, jako kdybych se probudila z nejkrásnějšího snu.

SLOVO PŘEDSEDKYNĚ POROTY

Milí přátelé literatury,

sedmý ročník literární soutěže Ivony Březinové je úspěšně za námi. Letošní téma „blackout“ přineslo porotě i účastníkům nejednu výzvu. Vlastně se k němu docela hodí, že se teď, těsně před tiskem sborníku, pouštím do psaní tohoto slova předsedkyně poroty. I já jsem si tak trochu zažila svůj malý blackout – výpadek času a energie na psaní. Stejně jako autoři soutěžních prací jsem musela najít způsob, jak se s tím vypořádat.

Měli jsme blackout, a teď nemluvím jen o mém psacím bloku, ale o tématu letošního ročníku. Nám porotcům se letos zdálo, že se nad mnohými autory tak trochu stáhla mračna a zhaslo slunce. I když se blackout stal tématem pro úžasné příběhy, je pravda, že v některých z nich chyběla autorům kreativita a fantazie. Naše porota čekala na nečekané, ale v mnoha textech došlo k výpadku proudu, zhaslo slunce nebo se objevil jakýsi apokalyptický scénář, který na nás sice zapůsobil, ale bohužel se ve většině textů opakoval. Opravdu nás to mrzí, protože si vážíme každého autora, který má odvahu poslat text do soutěže. Vždyť už jen to je velký krok!

Naše soutěž je však jiná, protože u nás vybíráme ty nejlepší z nejlepších, ale nehodnotíme, který z dobře napsaných textů je první, druhý, nebo třetí nejlépe napsaný. V literární tvorbě se totiž nedá spravedlivě říct, co je skutečně to nejlepší a proč by jeden měl dostat zlatou a druhý třeba jen bronzovou pomyslnou medaili. Naším cílem je, aby si každý autor zkusil napsat příběh tak, jak nejlépe dovede a vybíráme vždy deset nejlepších textů v každé soutěžní kategorii. Letošní ročník byl jiný v tom, že rozdíl mezi nejlepší desítkou a zbytkem pelotonu byl o něco větší, než tomu bývalo v minulosti. Hlavní příčinou bylo, že se v některých textech fantazie a originalita tak trochu vytratily.

Nesmím však zapomenout na ty, kteří nás příjemně překvapili a jejichž práce si opravdu zaslouží místo v tomto sborníku. Ti z vás, kteří dokázali s tématem „blackout“ zacházet po svém a překvapili nás, ukázali, že mají opravdový literární talent. Gratuluji vám! I když se v tomto sborníku nepíše o konkrétních

vítězích, vězte, že vyhráli ti z vás, kteří dokázali být jiní. To je v literatuře totiž to nejdůležitější.

Na závěr pro vás mám jednu radu: hledejte inspiraci všude kolem sebe a nebojte se opustit zaseté koleje. Někdy zkrátka musíme nechat zhasnout světlo, abychom viděli to, co ve dne nevidíme.

Věřím, že vás letošní ročník opět obohatil stejně jako obohatil nás porotce. Děkuji všem za účast a za odvalu, ať se vám daří psát i nadále!

Pište, a ať vám psaní pomáhá!

Markéta Dočekalová
předsedkyně poroty

SLOŽENÍ POROTY

Předsedkyně poroty:

Mgr. Markéta Dočekalová

je scenáristka, spisovatelka a lektorka tvůrčího psaní. Autorka mnoha televizních scénářů, tří románů a desítky učebnic tvůrčího psaní. Obor přednáší na vysokých a vyšších odborných školách, pořádá také vlastní kurzy tvůrčího psaní a vede začínající autory při psaní prvních knížek. Řídí literární agenturu MÁM TALENT a stejnojmenné nakladatelství, obě společnosti svými službami a aktivitami podporují začínající autory. Osobní web: www.tvurcipsani.cz

Porota:

Ing. Věra Fleknová

je pedagožka na ZŠ a SŠ s desítkami let pedagogické praxe, lektorka tvůrčího psaní. Kromě jiného autorka několika středoškolských skript a odborné literatury. Redaktorka literární agentury MÁM TALENT.

PhDr. Marie Formáčková

je zkušená redaktorka a autorka. Dvacet let pracovala v redakci časopisu Vlasta, kde byla od roku 1989 šéfredaktorkou. Později byla šéfredaktorkou časopisů Květy a TV Revue. Od roku 2000 se věnuje publicistice a psaní knih na volné noze. Je autorkou více jak 115 knížek. Kromě toho je také pedagožka a několik let se věnovala výuce českého jazyka a tvůrčího psaní.

Mgr. Lucie Hlavinková, Ph.D.

je brněnská spisovatelka a pedagožka. V roce 2015 zvítězila se sci-fi povídkou „Seance“ v soutěži „Hledá se autor bestselleru“ a o rok později vyhrála soutěž Albatrosu s dětským příběhem „Projekt pes – ten můj“. Její knihy „Sesterstvo a nejoblíbenější barva na světě“ získaly Literární cenu Albatrosu. Píše i historické romány pro dospělé, čtenáři znají především Kdo šije u Podolské, Svátek hada a nejnovější Gottwaldova mumie. Svůj první příběh napsala Lucie v šesti letech a v té době v ní uzrálo přesvědčení, že se stane spisovatelkou, „až bude velká“...

Ing. Pavla Konečná

se věnuje psaní pro radost ve svém volném čase. Absolvovala řadu kurzů tvůrčího psaní, externě publikuje v různých periodikách, zejména na internetu. Již několik let je redaktorkou a také vedoucí autorského oddělení v literární agentuře MÁM TALENT. Právě píše svou první knihu pro děti.

Bc. Vladimír Meduna

je redaktor literární agentury MÁM TALENT, absolvoval bakalářské studium na filozofické fakultě Univerzity Pardubice. Zde absolvoval semináře tvůrčího psaní a ediční i nakladatelské práce pod vedením spisovatele Dr. Antonína Kudláče. Zkušenosti s redaktorskou prací získal mimo jiné v internetovém periodiku StudentPoint.cz. V literární agentuře působí jako redaktor od jejího vzniku.

Mgr. Jindřiška Mendózová

je scenáristka, dramaturgyně a spisovatelka. Autorka stovek televizních scénářů a několika knih pro dospívající. Za povídky pro děti a teenagery získala v minulých letech čestná uznání v USA. Tvůrčí psaní studovala na univerzitách v Barceloně (Španělsko) a v Guayaquilu (Ekvádor). Působí i jako pedagog v oboru scenáristiky, je také autorkou učebnice scenáristiky.

Mgr. Markéta Prášková

je dnes již oblíbenou spisovatelkou. Od ukončení pedagogické fakulty pracuje ve školství. Touha tvořit příběhy u ní propukla na vysoké škole. Od té doby napsala a vydala řadu úspěšných fantasy knih. Dnes věnuje čas románům odehrávajícím se v obtížných dobách 20. století. Cítí potřebu připomínat statečné skutky bezjmenných hrdinů, kteří obětovali životy pro naši svobodu.

Anna Vrátná

je redaktorka literární agentury MÁM TALENT. Klavírní a pěvecká pedagožka v hudební škole. Literárně-scenáristické psaní studovala na Vyšší odborné škole publicistiky v Praze. Věnuje se rovněž tvorbě písňových textů. Anička je novou mladou krví do poroty naší literární soutěže.

Pořadatel soutěže:

NADAČNÍ FOND

GABR][ELIS

pod záštitou:

IVONY BŘEZINOVÉ

a

Národní knihovny České republiky

Národní knihovna
České republiky

NADAČNÍ FOND GABR] [ELIS

Fond byl založen v roce 2015 jako firemní nadační fond za účelem podpory aktivit neziskových organizací v České republice. Za cíl podpory si fond vytyčil **4 ZÁKLADNÍ PILÍŘE**, které se zaměřují na péči o osoby trpící Alzheimerovou chorobou, péči o fyzicky postižené osoby, péči o lokální kulturní památky a na vzdělávání mládeže. **VÝZNAMNÁ SPOLUPRÁCE** byla v tomto směru navázána s Alzheimer nadačním fondem a Centrem Paraple.

Fond také podporuje menší hudební soutěže a lekce pro děti a mládež. Nově podporuje mezinárodní projekt Trenggiling Conservation Program, který se zabývá ochranou ohrožených luskounů na Sumatře.

Ve spolupráci se svým patronem, spisovatelkou dětských knih Ivonou Březinovou, začal fond v rámci projektu **PSANÍ POMÁHÁ** pořádat literární talentovou soutěž pro děti a mládež, pro kterou získal významného partnera, Národní knihovnu České republiky.

ŠÍŘE PODPORY, zaměřená na více různorodých témat, je motivována snahou šíření informací, a tím i jisté osvěty o možnosti přispívat i formou malých finančních částek. **VIZE FONDU** proto hledí do delší budoucnosti, s cílem propojit silné partnery, ochotné se zapojit do společného úsilí a znásobit tak co nejvíce pozitivní dopad této charitativní aktivity.

ZÁKLADNÍ PRINCIP FINANCOVÁNÍ FONDU vychází ze spolupráce firem podnikajících v oboru reklamních propisek pod značkou **PENMASTER**. Svoji obchodní činností napomáhají k vytváření zisku, z něhož jsou odváděny finanční prostředky na podporu cílů nadačního fondu, a zároveň prostřednictvím svých distribučních sítí šíří informace o charitativních tématech.

CHCETE PODPOŘIT AKTIVITY FONDU?

Nakupujte reklamní propisky z nabídky PenMaster u našich partnerů. Jejich seznam najdete na www.psanipomaha.cz/podpora.

Více informací na
www.psanipomaha.cz

IVONA BŘEZINOVÁ

Původně vyučovala literaturu na Pedagogické fakultě v Ústí nad Labem, ale většinu svého profesního života je spisovatelkou na volné noze. Píše knihy především určené dětem a dospívajícím. Baví ji střídat nejrůznější žánry a hledá stále nové a nové náměty. Její knihy získaly řadu ocenění a jsou přeloženy do osmnácti jazyků. Během dvaceti let absolvovala Ivona Březinová víc než dva tisíce autorských čtení a besed, protože setkávání se čtenáři považuje za součást svého povolání. Je nositelkou Řádu rytířů krásného slova a patronkou Alzheimer nadačního fondu a Nadačního fondu Gabrielis.

Pro Nadační fond Gabrielis napsala v roce 2018 knihu pohádek *To si piš!*, kterou vydalo nakladatelství JaS. Z každé prodané knihy je věnováno 10 Kč do NF Gabrielis na podporu literárního talentu dětí a mládeže.

Další knihy najdete na
www.brezinova.cz

Národní knihovna
České republiky

Národní knihovna ČR je jednou z nejstarších českých veřejných knihoven. Má postavení státní příspěvkové organizace a jejím zřizovatelem je Ministerstvo kultury ČR. Zákon ji definuje jako knihovnu s univerzálním knihovním fondem a specializovanými fondy. Zajišťuje rovný přístup ke službám, jež poskytuje. Je centrem systému knihoven, vykonává koordinační, odborné, informační, vzdělávací, analytické, výzkumné, standardizační, metodické a poradenské činnosti.

Samostatnou součástí NK ČR je Slovanská knihovna s fondem odborné světové slavistické literatury, zejména historické, filologické a politologické a vybrané původní literární tvorby slovanských národů.

Historie Národní knihovny sahá do 14. století. Císař a král Karel IV. daroval v roce 1366 tehdy Pražské univerzitě prvních několik desítek rukopisů.

Národní knihovna ve svých sbírkách uchovává množství nesmírně vzácných rukopisů. Kodex vyšehradský je zřejmě nejvýznamnějším a nejcennějším rukopisem chovaným v České republice. Podle odborníků byl určen pro královskou korunovací Vratislava II. 15. června 1086. Někdy bývá řazen k českým korunovačním klenotům. Evangeliář vznikl v některém z bavorských klášterních skriptorií. Rukopis objednal pravděpodobně některý z českých benediktinských klášterů.

Národní knihovna se řadí mezi nejvýznamnější evropské i světové knihovny. Soubor historické a novodobé literatury obsahuje více než sedm milionů dokumentů s ročním přírůstkem 70 tisíc titulů. Informace o dokumentech jsou dnes zpřístupněny v elektronické podobě podle mezinárodních standardů, postupně jsou digitalizovány vzácné rukopisy a ohrožené tiskoviny. Ročně knihovnou projde přes půl milionu návštěvníků, včetně více než 25.000 registrovaných uživatelů.

V roce 2019 uzavřela Národní knihovna ČR s Nadačním fondem Gabrielis memorandum o spolupráci v oblasti rozvoje literární soutěže pro děti a mládež. Pro vyhlášení výsledků soutěže poskytla prostory Klementina a v úzkém týmu organizátorů pak její zástupci pomáhají s přípravou dalšího rozvoje soutěže.

Hlavní partneři:

Odborný garant:

Společnost Adore s.r.o. působí na českém trhu s reklamními propiskami již od roku 2002, v průběhu let **se stala významným dodavatelem propisek** pro reklamní agentury a velkoobchody kancelářským zbožím. Obchodní politika je zaměřena pouze na spolupráci B2B s agenturními partnery, v rámci které je poskytována kompletní podpora prodeje v oblasti reklamních propisek.

V současné době zahrnuje nabídka **propisky od nejlevnějších** plastových, přes širokou nabídku kvalitních reklamních, **až po designové a značkové**. Pro náročnější zákazníky je v nabídce možnost individuálních Pantone barev, vlastních tvarů klipů (CLIP ART) nebo barevných kombinací u vybraných propisek.

Nabízené portfolio katalogových produktů je skladem v Praze, připravené k rychlému dodání zákazníkovi. Na skladové položky **nabízíme komplexní tiskové technologie**.

Pěči o agenturní partnery zajišťují profesionální obchodní týmy s regionální působností.

Kompletní přehled reklamních propisek od Adore s.r.o., sdružený pod značkou **PenMaster**, naleznete v nabídce mnoha reklamních agentur v České republice. Katalog k nahlédnutí najdete na stránkách **www.penmaster.cz**.

Adore s.r.o. se zároveň hrdě hlásí k firemní zodpovědnosti. Proto byl, v rámci rozvoje podpory neziskového sektoru, založen Nadační fond Gabrielis, z kterého jsou transparentně podporovány vybrané neziskové projekty v ČR. Od roku 2018 byla také spuštěna literární soutěž pro mladé talenty Cena Ivony Březinové. Nejlepší texty sedmého ročníku si máte možnost přečíst v tomto sborníku.

**PEN
MASTER**

Psaní
pomáhá

Neváhejte, pište s námi a pomáhejte tak s námi!

www.adorepen.cz

Nová i tradiční média jsou velké dobrodružství. Vynikají svou pestrostí, inovacemi a rychlým rozvojem.

Mladí lidé a dobrodružství k sobě patří již tradičně. Není proto divu, že se mnoho z nich touží stát **novinářem, reportérem, moderátorem, kameramanem, scenáristou, produkčním, marketérem, kreativcem nebo třeba tiskovým mluvčím**. Publicistika, profesní škola médií, nabízí cestu ke splnění tohoto snu. Již 25 let!

Studenti si pod vedením profesionálů trénují na vlastní kůži mnoho mediálních profesí. Již během studia tak poznají, **v čem jsou dobří, jaké mají talenty a kam je srdce táhne**.

Součástí projektové výuky jsou školní Televize dot, rádio VYŠŠÍ HLAS, e-magazín Generace20 a reklamní agentura PRO.motion, studenti tak mají možnost vyzkoušet si oslovovat široké publikum, zdokonalovat se a experimentovat. Svou kreativitu rozvíjí v ProStory pro tvůrčí psaní.

Nedílnou součástí studia jsou povinné praxe v redakcích a komunikačních agenturách. Absolventi školy mají mezi zaměstnavateli vynikající pověst a je o ně **dlouhodobě vysoký zájem**.

www.vosp.cz

Literární agentura MÁM TALENT byla založena v roce 2013 scenáristkou Markétou Dočekalovou jako pokračování stejnojmenného celonárodního projektu zaměřeného na vyhledávání literárních talentů (projekt byl zahájen v roce 2011). Od té doby bylo u českých nakladatelství v zastoupení agentury vydáno téměř 100 knižních autorských prvotin a objeveno několik výrazných literárních talentů. Agentura spolupracuje s většinou českých nakladatelství. Autorům nabízí zdarma možnost publikovat texty na literárním portálu www.mamtalent.cz a také celou řadu služeb, počínaje odborným posouzením literárního textu, až po pomoc při vydání vlastní knihy. Od roku 2022 spolu s Podzimním knižním veletrhem v Havlíčkově Brodě pravidelně uděluje literární ocenění „Talent roku“. Pro Nadační fond Gabrielis agentura zajišťuje komplexní odborný servis pro literární soutěž Cena Ivony Březinové.

literární portál: www.mamtalent.cz

agentura: www.mam-talent.cz

Alespoň jednu knížku z nakladatelství Albatros měl ve své knihovně v dětství téměř každý Čech. Ale většina spíš dvě, tři, deset... Jak to víme tak jistě? Albatros totiž v roce 2019 oslavil už své 70. narozeniny. Prvních dvacet let své existence sice prožil pod názvem Státní nakladatelství dětské knihy (SNDK), ale od roku 1969 až do dnešních dnů nacházejí děti a jejich rodiče na obálkách a hřbetech knih známé logo s křídly – logo Albatrosu.

V současnosti patří nakladatelství Albatros do velkého nakladatelského domu Albatros Media a.s. a každoročně vypouští do regálů knihkupectví více než 150 knížek pro malé i ty trochu větší děti (přibližně do 12 let). Vydává pro české čtenáře příběhy Harryho Pottera z pera Joanne K. Rowlingové, knížky Astrid Lindgrenové, Heleny Zmatlíkové, Josteina Gaardera, Václava Čtvrťka či Arnolda Lobela... Vedle toho samozřejmě stále objevuje nové a nové české i zahraniční autory a ilustrátory, jako jsou například Radek Malý, Aneta Františka Holasová, Michaela Fišarová nebo Ivona Březinová.

www.albatrosmedia.cz

Rodinný fotografický ateliér s kontinuální tradicí již od roku 1909. Hlavní zaměření je na klasickou produktovou a portrétní fotografii. Dále ateliér poskytuje kompletní grafické, tiskové a marketingové služby pro své zákazníky.

www.atelierhavelka.cz

Tiskárna a vydavatelství Žaket disponuje ofsetovým i digitálním tiskem včetně plotru pro realizaci velkoformátových tisků. Mimo klasických tiskovin tiskne i mapy pro orientační běh a startovní čísla. Vydává mapy Prahy, autoatlasy ČR a na zakázku zpracovává mapy měst i další tematické mapy.

www.zaket.cz

Bezdělní
ne-
nové

ISBN 978-80-907713-6-9

© 2025 NADAČNÍ FOND GABRIELIS

WWW.PSANIPOMAHA.CZ